

310922

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూన్ నెల 6-వ తేది శుక్రవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శ్వేతమాస శుద్ధ చవతి ౪.

No. 57
సంచిక ౫౭

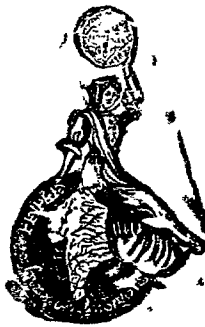
అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అప్పు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతావక్రములు పొందియున్నది. పంచభాష పీఠి మాచి కొనిన మోనముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాడెను.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములో కూడ వాడుచున్నారు.

దక్కన్-నివర్టీతో నహా రీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలసినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

నాణ్యమైన బనీనులు

ఈ దినన నుదహరించిన మిల్లులో తయారగుచున్న బనీ
నులు, హిందూదేశపుమిల్లు నూలులోనున్నా, ఖద్దరునూలులో,
మన్నూ, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, సకలమైనపట్టువున్నై,
ప్రత్తి, వస్త్రరాధారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరస
మైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, బీదసాదలకు, పిలుగా యుండే
లాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె పీలైనంత చౌకగా యేర్పాటు
చేసి విక్రయించుచున్నాము.
వర్తకులకు (హోలుశేలు) మొత్తపు చేరమునకు, కం
ట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారపీళ్లు కట్టజేసినాము గనుక ధరలు
తెలియగోనవారు యీక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ
లేకుండా ఖరీదుపట్టీ పంపెదము. కాంపిలు బనీనులు ప్యాకెట్టు
౧ కి ఖరీదు, పోస్టు ఫ్రీ రు 6.0.0
మానేజరు:— ఆంధ్రహకాజీరీమిల్సు,
తెజవాడ, దక్షిణాంధ్రము.

మెస్సరిజము నేర్చుకొనుడు

మెస్సరిజము, హిప్పటిజము, కాటో రీడింగు, మెస్సరి
జనహాయమున వ్యాధి నివారణ మొదలగు విషయములన్నియు

విశ్రులముగ మర్మ
రహితముగ గురువు
లేకనే ఆభ్యాస
యోగ్యముగ రచింప
బడిన సమ్మోహన
గ్రంథము తత్ వి
ద్యా వ్యాపకాక్షేత్ర
ముతో తెలియించి

బకరూపాయకు

మూలము అమృతము. వి. పి. శాస్త్రి నాలుగుఅణాలు
డెన్:—

నోటీసు

గుంటూరు టవును గుంటూరు మ్యునిసిపాలిటీలో
చేరిన పట్నం బాజారులో యుండె నెం 16-625
రు గల మాజేటి నాగరత్నమ్మగారి కొట్టులో గుం
టూరు కాపురనుడు బావనపల్లి కటుంబరావు 80
(ఎనుబది) బస్తాలు గోధుమలు ఇంపీరియల్ బ్యాం
కు ఆఫ్ ఇండియావారికి యియ్యవలసిన అనలుసా
యిదాలు యివ్వనంశన యీపైన నుదహరించిన
80 బస్తాలు గోధుమలు నదరుబ్యాంకువారు 1924
సం॥ 12 వ జూన్ తేదిన యదయము 8 గంటలకు
నదరు కొట్టుమొదట వేలంవేయుదురు.
ఇంపీరియల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, గుంటూరు.
29 మే 1924.

చాకులు-తాళములు

మంగలికత్తులు
ఆంధ్రసోగలనే చేయబడినవి మేలయినవి.
వెంటనే ధరలక్కాటలాగునువ్రాయుడు.
బి వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్
కట్టయ్య అండ్ లాక్ మేకర్స్ cet.
3081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)
తెలిగ్రాఫిక్ అడ్డెసు. "ఇండస్ట్రీసు" పెద్దాపురం.

కఫహరిచూర్ణము

బిన్నడ్రాఫ్ట్ 1-కి 0-8-0 (8 డ్రాఫ్ట్ల మందుగలది) 1-కి ర్పు 2.0.0
ఈ చూర్ణము ౪ మూలకలచే చేయబడినది
బిగ్గు, ఉబ్బునూ, కొబ్బరి పువ్వు, జెల్లె, జెల్లెము మొదలగుకానివి
దురుల ఉత్తయోగించును. దీని వెంటనుండుకొనుట మంచిది.
అందుకావలసినది 3081 నెంబరు

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

6.1.24 తేది శనివారమునుండి 6-6-24 తేది శుక్ర
వారమువరకు, దినమునకు రెండుసార్లు, సాయంత్రము 6-15 రాత్రి
9-30 గంటలకు శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15
గంటలకుకూడ యూనివర్సల్స్ స్టూవెండ్సు సీరిస్ లో ది
డేనియల్ బూని అద్భుత వైర్యసాహసకృత్యములు
గల చిత్రాత్మకకథ, ఉపకథలు 4, 5, 6 రెండవవారము - 6
భాగములు. ఫ్రెడ్ థాక్ యూనివర్సల్స్ గ్రేట్ బాక్సింగు సీరి
యసుని తెదర్ ఫువర్స్ 7 వ భాగము. ఇంటర్ సేమల్ మ్యాకు
3 కి కామిక్ కూడ మాపబడును.

ప్రశస్తమైన బొమికల పాడి

వ్యవసాయశాఖవారిచే మాగాణీసూచులకు
ప్రశస్తమైన ఎరువుగా ఎక్కుకొనబడిన బొమికలపాడి
మావద్ద దొరుకును. ఎకమునకు దమ్ముచేయునపు
డు ఒకబస్తా వేసిన మంచిఫలితము నిచ్చును. అము
దపు పింకితన్న శ్రేష్ఠమైనది.
6 మ బస్తా 1 కికి ఖరీదు రు 9.0 లు.
వెంటనే మీకర్డగులు ఈదిగువఅడ్డ
కోవల్లె రిఘునాథరావు అండ్

ఎలక్ట్రిక్
రూ
తేట 18
బస్తా 18
పింకిత
పాడి

అభినవ భారతము

రాజకీయ ఆదర్శములు

తిలకు తిరుగుబాటు

లండను ప్రెస్సు పత్రిక భారతదేశపు ప్రత్యేక విశేషమును ఆపత్రికకు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— మొన్న మొన్నటివరకు ఐరోపాఖండమునందలి ఓబరలు సిద్ధాంతములు ఆందుముఖ్యముగ బ్రిటిషు ఓబరలు సిద్ధాంతములు భారతరాజకీయరంగమున ఆదర్శప్రాయములుగ నుండెను. గ్లాడుస్టన్, డిల్లీ, డిల్లీ ముల ధోరణిని భారతదేశపు రాజకీయజీవితము అనుసరించుచుండిరి. విక్టోరియా-కాలపు ఓబరలు సిద్ధాంతములు భారతదేశీయమహాసభకు ఆదర్శములుగ నుండెను. ఇప్పుడు మాడ భారతదేశమున ఓబరలు పక్షమునకు చేరినవారు స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరినవారిలో కొందరు ఈ ధోరణియందేయున్నారు. కాని గొప్ప మార్పుకలిగినది.

తిలకు తిరుగుబాటు

పూనావాస్తవ్యులను బ్రాహ్మణులను అనుబంధంగా ధర తిలకు ప్రత్యక్షమును ప్రారంభించెను. వేదోక్తమున సామాన్యమును ఆధారముగ వ్రాసి బ్రిటిషు ఆదర్శములపై తిలకు దాడి చేసెను. వీరు అపజయము గాంచినను ఒక నూతనాదర్శమును జూపిరి. వారికేసరి ప్రతినిధిసాహాయమును విన్నవారు బుక్కా మాజినిమిల్లు బెంధముల సిద్ధాంతముల కొంత వజ్రము ఆమోదించినను భారతదేశముపట్ల ఈ సిద్ధాంతములు సంపూర్ణముగ చెల్లునా అనువిషయమై సంభేదించుచున్నారు.

సిక్కులు బెంగాలు విభజన ఆందోళనను ప్రారంభమయ్యెను. ఈ ఆందోళనను బ్రిటిషు అధికారుల ఆక్రమములు, బ్రిటిషు పోలీసుల అన్యాయములు ఆధారముగ వ్రాసెను గాని బ్రిటిషు ఆంగ్లములను ప్రభుత్వవిధానమును ఆక్షేపించి యుండలేదు. బ్రిటిషు అధికారులు తమ లిబరలు సాంప్రదాయములకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించుచుండిరి ఆక్షేపణలు చేయుచుండెను. కాని ఇప్పుడైనప్పుడు విషయముగ పరిణమించెను. లోకసంహారకత్వమును కలిగిని స్వరూపమున కాలికావేది విప్లవకర్మలను ఇష్టపడెనయ్యెను. ఐరోపాఖండమున క్రమశిక్ష, విప్లవకర్మలు అరాజకీయమునకు నాయకులైరి. ఇంతలో మహాసంగ్రామము ప్రారంభమయ్యెను. సంస్థానాధీశులు, వైసిబులు, భూస్వాములు, నిమ్నజాతులవారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు అండగనిలచిరి. చదువునచ్చినవారు అందుముఖ్యముగ బెంగాలు వాస్తవ్యులు తిరుపటాయించుచుండిరి. పంజాబు అల్లరులు, ఆంగ్లేయులయొడలవైషమ్యమును పురికిల్పు ఉద్యమమును మరీతలపరచెను. విపరీత విభమున ఐరోపా సంగ్రామము నాలుగు సంవత్సరములు గడవగ, పాశ్చాత్య ఆదర్శములపై మోహము మరింతజీడిచెను. పశ్చిమమున ద్వేషించువారికి గాంధీగారు గొప్ప నాయకుడయ్యెను.

గాంధీగారి బోరాటము

తాను నిర్బంధించబడవరకు మహాత్ముడు పాశ్చాత్య నాగరికతను తీవ్రముగ ఖండించుచుండెను. మతావేషపరమైన ముందువెనుక ఆలోచించని రాజకీయవేత్తలవలె గాంధీగారు పాశ్చాత్య నాగరికతను ప్రతిఘటించుచుండిరి. యుద్ధము ముగిసిన ఒక సంవత్సరములోపుగ గాంధీగారు 'ఇండియన్ హోంరూల్' అను పుస్తకము నొకదానిని ప్రకటించిరి. పాశ్చాత్య నాగరికము విషయమై వారు వ్రాసిన వ్రాతలు కొన్ని ఉదాహరించెదను.

“ఈ నాగరికత” మతమునకు విరోధమైనది. ఈ నాగరికతకు దాను లెనవారు నగము పిచ్చివారుగ నున్నారు. నిజముగ దేహబలముగాని ధైర్యముగాని వారికిలేదు. కేవలము మత్తుపదార్థములవల్ల వారు తమ పలుకర్మమును కాపాడుకొనుచుందురు. ఐరోపాఖండపు దార్జ్వరలు అందరికన్న అగ్రములు. మతసాంప్రదాయములను వీరు తిరస్కరించుచుండెదరు. వారి దౌర్జన్యములలో మత్తుపదార్థములు జంతువుల కొవ్వుల కంటె పబును. ఇందువులు మహావృద్ధియులు ఈ దౌర్జన్యములను వీరించుట మత సాంప్రదాయములకు విరుద్ధముగ నుండును” 1857 సంవత్సరమున ఉత్తరహిందుస్థానమును తీవ్రముగ కలతపెట్టిన కూచనలనే అహింసాధర్మమును అనుసరించు గాంధీగారు ఆధారముగ వ్రాసెనుట విపరీతముగ నున్నది.

ఆత్మబలము

భారతీయుల కందరకును గాంధీగారు తనసందేశమును ప్రకటించిరి. కాని మధ్యతరగతులవారి కీసందేశము ఆదర్శప్రాయమయ్యెను. దేశీయమహాసభ ఒక ప్రార్థనసమాజముగ పరిణమించెనని బోల్షివిస్టు ప్రచారకు డను యం. యక. రాయగారు ప్రశంస మొనర్చిరి.

ఆగ్రజాతులకు ఈ ప్రచారము రుచించలేదు. కాని గాంధీగారి మతావేషము వారిని లోబరుచుకొనెను. “నాకు వారి యందు విశ్వాసములేదు. కాని నేను వారిని ప్రశంసించుచున్నా” నని ఒక విజ్ఞానవంతు డగు భారతీయుడు నాకు వ్రాసియుండెను. అహింసాసిద్ధాంతమును గాంధీగారు ప్రతిపాదించిరి. ప్రాచీనహిందూసాంప్రదాయమున ధరణు మరల వాడుకలోనికి తెచ్చిరి. ఇతరులను హింసించుటకు తానే హింసల ననుభవించుట ఉచితమని బోధించిరి. అసహాయోద్యమమును సాత్విక నిరోధమును సమర్థించుటకు అహింసాసిద్ధాంతము వివరింపబడెను. ప్రభుత్వమువారి హృదయము మారువరకు ‘ఈ సైతాను ప్రభుత్వము’ ను ధరణి తో భారతదేశము ప్రతిఘటించవలయు నని గాంధీగారు సంకల్పించుకొనిరి.

గాంధీగారు వివరములను తిరస్కరించుచుండిరి. భారతదేశపు క్లిష్టస్థమస్థుల నన్నిటిని పరిష్కరించుటకు ఆత్మబలమే సాధనమని వారు నమ్మిరి. గ్రామము నందలి పెద్దవారు న్యాయము నొనగవలెను. ఆంగ్లేయపాతకాలలతోపాటు కొద్దులు రైల్వేలు వైద్యశాలలు అంతరింపవలెను. ఎవరో కొంతమంది విజ్ఞానవంతులు సమదాయముగ చేరవలెను. పార్లమెంటుశాసనసభల స్థానమును వీరు ఆక్రమింపవలెను. ఈ విధమున భారతదేశమును పునర్నిర్మాణ మొనర్చుటకు ఆంగ్లేయులు అంగీకరింప నందున గాంధీగారి ఆవేశము మరింత అధికమయ్యెను. టాలస్టాయిగారి అరాజకవిధానమును గాంధీగారు పునర్నిరసించిరి.

సి. ఆర్. దాసుగారు

బెంగాలీ న్యాయవాదియగు సి. ఆర్. దాసుగారు రాజకీయ అధికారముకొరకు అధికముగ ధనమువచ్చుచున్న తనవృత్తిని విడనాడి అసహాయోద్యమమునందు చేరి ఒక పర్యాయము కారాగృహమునకు మాడ పోయిరి. వీరు గాంధీగారికన్న ఒక అడుగు ముందువైచిరి. భారతజాతీయవాదుల నాయకత్వమునహించి సోషియలిస్టు సిద్ధాంతములపై తనకు గల సానుభూతిని గయాకాంగ్రెసునందు వీరు కొంతవరకు ప్రకటించిరి. పార్లమెంటురి ప్రభుత్వము నిజముగ ప్రజాయత్ర పరిపాలనము కాదని వీరు వాదించిరి. రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము, కేంద్రప్రభుత్వమునందు అధికారముండుటకన్న గ్రామజీవిత పునర్నిర్మాణము, సంపూర్ణాధికారములు గలిగిన గ్రామసంఘములను ఏర్పరుచుట, అవసరమని వీరు అభిప్రాయపడిరి. గ్రామమేముఖ్యమైనది. గ్రామములు గ్రామపరిశ్రమలతోను, పెద్దలతో కూడిన పంజాయతీసంఘములతోడను, సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యములు గల ప్రతిష్టాపనములుగ నుండవలయునని వీరు ప్రతిపాదించిరి. కోర్టులవల్ల న్యాయవాదులవల్లను పంచాయతీ సంఘముల అధికారమును తగ్గించు బలముగ కేంద్రప్రభుత్వము నెల్లను, యంత్రకాలవల్లను ప్రస్తుత భారతదేశమునందున్న అసంతృప్తి ఏర్పడెనని వీరు, వీరిఅనుచరులు అభిప్రాయపడిరి అధికారమంతయు గ్రామసంఘముల కుండవలయుననియు కేంద్రప్రభుత్వమునకు రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకు నూపర్తైజింగు అధికారముమాత్రము కొంతయుండవలయుననియు వీరు చెప్పిరి

యూనియనుసంఘములు

కొనాల్గున్న ప్రభువుగారు బెంగాలుగవర్నరుగ నున్న పుడు యూనియను సంఘములకు ఎక్కువ అధికారములియ్యబడెను. ఈ సంఘములు సంఘసభ్యులను చాకుదారులను (గ్రామభటులను) నియమించవచ్చును. కాని ఈనియామకములను జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు ఆమోదించవలెను. గ్రామములందుండు పోలీసు సబ్-ఇన్స్పెక్టరుల రిపోర్టుల ననుసరించి జిల్లా మేజిస్ట్రేటులు ఈనియామకములను పరిష్కరించుచుందురు. గ్రామపాతకాలను నిర్మూలించుటకు ఈ సంఘములు పన్నులనువిధించి వసూలయ్యవచ్చును. గ్రామభటులకు జీతము లియ్యవచ్చును. గ్రామసర్కిగ్లమును సంరక్షించుటకు అన్ని ఏర్పాట్లు చేయవచ్చును. కలెక్టరుగారి అనుమతిపై చిన్న సివిలుక్రిమినలు కేసులను పరిష్కరించుటకు పంచాయతీ సర్పంచులకు గ్రామముల కధికారమిచ్చుచు బహుళ ఒరిసా సంయుక్తరాష్ట్రములందు శాసనములు ఆమోదించబడెను.

గ్రామభటులకు నిర్ణయించు అధికారము సంపూర్ణముగ గ్రామసంఘములకు నుండవలయునని దాసుగారి వాదము. కేంద్రప్రభుత్వమునకు గ్రామసంఘములకును రాష్ట్రీయరెవిన్యూ అధికారిమాత్రమే యుండవలయును. ఇతని సలహా ఇచ్చు అధికారిమాత్రమే యుండవలయును. కాని బ్రిటిషుఅధికారులు భారతీయాధికారులకుమాడ ఈ ఏర్పాట్లను ఖండించుచున్నారు. ఇట్లుచేసిన గ్రామసంఘములకు గ్రామభటులకు అధికారము విపరీతముగ నుండుననియు, అధికారమును దుర్వినియోగ మొనర్చుటకు అవకాశ ముండుననియు, విప్లవము అరాజకమునకు ఇది దారిమాపుననియు వీరి అభిప్రాయము. నగరములందుండు రాజకీయనాయకులవలె దాసుగారుగూడ గ్రామభటుల స్వాత్రము చేయుచుండును. కాని గ్రామభటులందు కొరవడిన విషయము లేవియు కానరావు.

గ్రామసర్కిగ్లది ప్రయత్నములకు గ్రామభటులు ధన సహాయ మొసగు విషయమై ఎట్టి ఉత్సాహము చూపరు. పాశ్చాత్య గ్రామములందుకన్న భారతదేశమునందలి గ్రామములందు నేరములు అధికముగ జరుగుచుండెను. కాని స్థానిక స్వపరిపాలనవిధానమును వివరించుచు దాసుగారు బెంగాలు శాసనసభయందు దొక బిల్లు త్వరలో ప్రవేశపెట్టెదరని నమ్ముచున్నారు.

పార్లమెంటు పద్ధతుల ననుసరించుట సాధ్యమా?

దాసుగారిసలహా ననుసరించిన ప్రత్యక్షనియోజకము అసాధ్యముగను. గ్రామసంఘములు జిల్లాసంఘముల సభ్యులను ఎన్నుకొనవలసి యుండును. వారు రాష్ట్రీయశాసనసభలను రాష్ట్రీయ శాసనసభ్యులు భారతశాసనసభ్యులను ఎన్నుకొనవలసి యుండును. బ్రిటిషు పార్లమెంటురి ప్రతిష్టాపనలు భారతదేశమునకు పనికిరావని దాసుగారి అభిప్రాయము. ఇటీవల ఒక వార్తా పత్రిక ప్రతినిధితో వారిట్లు చెప్పిరి:—

భారతదేశమున పూర్వమునుండి ప్రభుత్వనిర్వహణము సంఘముపై ఆధారపడియుండెను. పార్లమెంటురి ప్రతిష్టాపనలు ఈ దేశమునకు సరిపడదని ఈ సంస్కరణములు నిరూపించినవి. గ్రామప్రభుత్వము తరతరములనుండివచ్చును. కావున అధికముగ అధికారములతోగూడిన కేంద్రప్రభుత్వము భారతీయుల అనుభవములకు విరుద్ధమైనది. కేంద్రప్రభుత్వమునకు సంపూర్ణాధికారము లుండువిధానము భారతదేశపు సాంఘిక ఆర్థిక మత సాంప్రదాయములకు విరుద్ధమైన దగుటచే చాలకాలము నిలచియుండజాలదు.

పాశ్చాత్య రాజకీయ ఆదర్శములను ఖండించుటయందు దాసుగారు గాంధీగారితో ఏకీభవించుచున్నారు.

లిబరలు సిద్ధాంతములు

భారతదేశమున లిబరలు పక్షమునకు చేరినవారు స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరినవారిలో కొందరు పాశ్చాత్యప్రతిష్టాపనలను విశ్వసించుచున్నారు. దాసుగారితో చేరిన పండిత నెహ్రూగారు తదితరులు దాసుగారి సిద్ధాంతములను అంగీకరించెదరా అని సంశయింపవలసియున్నది. ఈ కొల్లెపద్ధతులపై శాసనసభలు నిర్మించబడిన అల్పసంఖ్యాకులు నిమ్నజాతులు ఇప్పుడు సొందుచున్నంత ప్రాతినిధ్యముకూడ సొందజాలరు. ఈ విషయమై సర్ టెజ్ బహదరు సప్రూగారు చెప్పినమాటలను భారత జాతీయవాదులు గమనించుట అవసరము:— “రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము ప్రజాయత్ర పరిపాలనము మనము నిజముగ ఆశించుచున్న మనతాత ముత్రాతలాటి చాదస్తములను మనము విడనాడవలెను. తరతరములనుండి వచ్చుచున్న ఈ సంప్రదాయములనైన విడనాడవలెను లేకున్న రాజకీయవిషయములందు అభివృద్ధి గాంచవలయునను ఆదర్శమునైన విడనాడవలెను.

జాతీయ భారతీయ అనుపదములతో చేరిన ప్రతికార్యక్రమమును క్లాసియంబు ఆచారముగనున్నది. పాశ్చాత్యరాజకీయ ప్రతిష్టాపనలు భారతదేశమునకు సరిపోవని దాసుగారి వలెనే నమ్ము ఆంగ్లేయు లనేకులున్నారు. అట్లయిన తొగచేద కాలమునకు పోవలయునని చెప్పట విపరీతము. భారతీయులలో రాజకీయవిషయములందు సరియగు అభిప్రాయము లింతవరకు ఏర్పడకుండునట్లు ఇందులకు కారణమని నా అభిప్రాయము. ఇందులకు కారణమేమనిన భారతదేశమున కింతవరకు నిజముగ రాజకీయ ఆదర్శము లేకుండెను. సద్దాముల గలిగిన బలవంతుడగు హిందూరాజయొక్కయో వైసిబులముగల మహావృద్ధియ చక్రకర్తయొక్కయో పరిపాలనముక్రింద ఇంతవరకు భారతదేశముండెను. కాని పూర్వమువలె భారతదేశములేదు. ఇతర ప్రపంచమునకును భారతదేశమునకును ఎంతయో సంబంధమున్నది. కావున గ్రామసంఘముల విధానము ప్రస్తుతపరిస్థితులకు సరిపడదు. కాని పాశ్చాత్య ప్రాచీన రాజకీయ ఆదర్శములకు అనుగుణ్యముగ క్రొత్తవిధానము నేర్పరచుట సాధ్యము కాదా యని ప్రశ్నించుచున్నాను.

కాంగ్రసుసంఘం: బహిష్కరణములు

కాంగ్రసుసంఘం ప్రవేశవాతము తలచుచున్న వారికి... కాంగ్రసుసంఘం ప్రవేశవాతము తలచుచున్న వారికి...

కాంగ్రసు కార్యక్రమముగూర్చి దాని నిర్మాణకర్త... కాంగ్రసు కార్యక్రమముగూర్చి దాని నిర్మాణకర్త...

కాని ప్రస్తుతస్థితులనుండి గాంధీగారు గోరినస్థితికి... కాని ప్రస్తుతస్థితులనుండి గాంధీగారు గోరినస్థితికి...

కీ. శే. ముఖ్యచాపరీలు

బర్మావిచారమును దెల్పుట

రంగూను, జూన్ 4:—రంగూనుపేరలు భారత... రంగూనుపేరలు భారత...

బర్మాజిల్లా కమాండెంటు జేనరలు ఆఫీసరు మేజరు... బర్మాజిల్లా కమాండెంటు జేనరలు ఆఫీసరు మేజరు...

సార్వభౌముని జన్మదినోత్సవము

బెంగాలు గవర్నరుగారు సార్వభౌమునకు నూతనసంఘ... బెంగాలు గవర్నరుగారు సార్వభౌమునకు నూతనసంఘ...

సార్వభౌముని జన్మదినగౌరవార్థమై ఉదయపూర్వ... సార్వభౌముని జన్మదినగౌరవార్థమై ఉదయపూర్వ...

మద్రాసు గవర్నరుగారు సార్వభౌమునకు చెన్నర... మద్రాసు గవర్నరుగారు సార్వభౌమునకు చెన్నర...

మద్రాసు గవర్నరు

గోపేను ప్రభువుగారు సతీమణియు కులై ప్రైవే... గోపేను ప్రభువుగారు సతీమణియు కులై ప్రైవే...

చెన్నపురి శాసనసభ

తిరుచినాపల్లి బై-ఎలెక్షను

తిరుచినాపల్లి, జూన్ 4:—ఉదయరపాల్యం తా... తిరుచినాపల్లి, జూన్ 4:—ఉదయరపాల్యం తా...

తిరుచినాపల్లిద్వితీయ ఆడిద్రావిడ మహాసభ

తిరుచినాపల్లి, జూన్ 4:—తిరుచినాపల్లి ద్వితీ... తిరుచినాపల్లి, జూన్ 4:—తిరుచినాపల్లి ద్వితీ...

లాహారుమ్మనిసిఫలు సంఘం

హిందువు లింకను బహిష్కరింప దీర్చామి

లాహారుమ్మ, జూన్ 4

లాహారుమ్మనిసిఫలుసంఘమునందలి 11 హిం... లాహారుమ్మనిసిఫలుసంఘమునందలి 11 హిం...

బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు
మహాసభ

చివరలోఁ జూ తీర్మానములు

సిరాజిగంజి, జూను 5:—నేడు చిరకరోజున రాష్ట్రమునకు సంబంధించిన తీర్మానముల కొన్నింటిని గావించి బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు మహాసభ సమావేశము పూర్తియయ్యెను. కాసన సభ్యులు యెన్నుకొనవలసిననూ మంత్రులను జీతమును తిరస్కరించి అభిశంసనను దెబ్బబెత్త వాని రాశీ నామానీయవలెనని కోరుచును, ప్రజా విక్వాసమునకు సాక్షుడుగాకపోవుటవలన తిట్టును ప్రభువును రాజనామానీయవలసినదిగ కోరుచును తీర్మానముల గావించిరి. బాంట్లెయిగోరీని తొలగింపవలసిదిగ కలకత్తా కార్యాలయమును కోరును గూడ తీర్మానము గావించబడెను. (అ. ప్రె.)

సికిందరాబాదు, జూను 5:—హైదరాబాదు సంస్థాన
ఇంజనీరు వైద్యుద్దీను గారు తన ప్రాత్రమాన్యునెలుకారు
లో రేమాచకు బోవుచు వైలు కట్టను చికిసాగు వద్ద చాటు
చుడగా మర చెడి పోవుట వలన ప్యాసెంజెరు బండి
వచ్చి డికోట్టి కాచను ముక్కలముక్కలుజేసెను. ఇంజనీరును
వారి కుటుంబమును కారులోనుండి వైటబడుటకు మాత్రము
స్వవధియుండెను. (అ. ప్రె.)

ఈ యంత్రము క్రొత్తగా మారే జన్మనినుండి తెప్పించబడినది. దీని సహాయముచే మిక్కిలి చిన్నవస్తువు పెద్దదిగాని క్రొత్తగాను కనబడెను. అటలు, బైయోస్కోపు గుట్టి, అడవి, గ్రహములు, నక్షత్రములు మొదలగువాటిని ఈ యంత్ర సహాయముచే బొగుగాను స్పష్టముగాను చూడవచ్చును. ప్రతియొకరికిని దీని ఉపయోగము తెలియును. గాన దీనిని గురించి ఎక్కువగా తెలుప నవసరములేదు.

ధర 1-కి రూ 2, తపాలఖర్చు 0-6-0.

THE INDIAN STORE,
15, Nilmore Mitter Street, P O CALCUTTA

అతిమూత్రము నరములబలహీనత

మొదలగువా ధురను

ఆశ్చర్యమైన నివాసానికి

నేను - తిమ్మాత్రవ్యాధిని 919 సం॥ రము
ను డి బా : పడుచున్నాను. నేను అంగ్ల వై శ్య వద్ద
చిత్రి చేసికొ టిగని అయితే నిరుపయోగ
మాయెను. నా మాత్రమును షరీలను చేసి ఆల్
బుమెన్ (శ్వే ధాతువు) పీపి అధికముగా గలదని
వై శ్యుడు తెలిపెను. ప్రస్తుతము చెక్షట్టము,
ఆర్మియన్ సిథిలో నెం 72 రు భవనమునందున్న
పండితస్వామి శ్రీనివాస అయ్యగారు వారిలో
1921 సం॥ రము జూలై నెలలో యోచించితిని.
వారు తిమ్మాత్రవ్యాధిని నిశ్చయముగా భాగు
చేయగలరని నన్ను నమ్మించిరి. తరువాత నేనువారి
వద్ద ఔషధములు పుచ్చుకొంటిని. ప్రస్తుతము
నేను మిక్కిలి పుష్టిగా నున్నాను. 1921 సం॥ రము
అక్టోబరునా 13 వ తేదీన నామాత్రమును మరల
షరీలన చేయించితిని. శ్వేతిధాతువు, పీపి లేదనియు
నా ఆరోగ్యము బాగుగా నున్నదనియు
తెలిపెను నేను పండితుల వారి వద్ద
చిత్రితో నున్నప్పుడు నే నేరుకతిఃపథ్యము చేయ
లేదు. వ్యాధులచే పీపింకుబడుచున్న ప్రజల లాభ
ము నిమిత్తమే నేను దీనిని ప్రచురించుచున్నాను.

వి. సుబ్బ ర్మ రెడ్డి,

కృష్ణసామదాయడు, పుదుపట్టి, నామకల్, నేలంజల
ప్రకటన (పెం గె) 14-11-21

14-11-21

రేలు న మ్మె

ఇంకను అంతరింపలేదు

పోదనూరు, జూను 5 :— యస్. ఐ. రెయిల్వేవీజం
టు బి. సి. స్కూలుగారు ఈ ఉదయముననే ఉదకమండలము
పోయిరి. కార్వైకేలుగారు మిగిలియున్న కెలవు నుపయో
గించుకొనుట కంగీకరింపగా ఆయన కోటగిరికి తిరిగిపోయెను.
పోదనూరు జంక్షనువద్ద పోకేవాండ్లు బొగ్గుపనివారలయెడనాను
భూతిజాపుటకై నమ్మకట్టి పనిలోనికి గామానివేసిరి. ప్రజాప్రతి
నిధులు భవిష్యత్కర్తవ్యమునాలోచించుటకై నాగపట్నమున
కును పోయిరి.

రైలువంతెన పడిపోవటం

పోదనూరు జిల్లా ప్రాథమిక నూపరింపబడింట్లు
యిట్లు తంతి నిచ్చుచున్నారు: - లక్ష్మి టి
టప్పాశ్వం మధ్యను 348.10.13 మైలువద్ద టి. 22 వూరికి
వర్షము లెక్కువగుటవలన కూలిపోయెను. నేటినుండియు రైలు
బండ్లు సరాసరినడుమలుకు భంగముగలిగినది. రెండులోజులలో
బండ్లు సరాసరినడుమవును. ఒకరైలులోనుంచి యింకొక
రైలులో యెక్కిపోవుట కేర్పాటులు జేయబడినవి. అగ్గి

పోర్చుగీస్ వెమానికులు

ర గూనుకు బయలుదేరలేదు

రంగూను, జూను 5:—పోర్చుగీసు వైమానికులు యీ ఉదయము 6-25 గంటలకు రంగూనును 2యలుదేరిరని మా ఆక్యాబు విశేషిని తంఱివార్త నిచ్చెనుగాని 11 గంటలప్పుడు రంగూనులోని వైమానికపు ఇంజినీరు కెంపుగారి కిట్లు తంఱి జేరెను. “పోర్చుగీసు విమానము ఆక్యాబుకు 8-30 గంటలకు సురక్షితముగ జేరెను. యోమాలమీద మేఘములు కట్టుముగనుండుటవలన విరావని లోయదాటినీలులేదు. గాలి అనుకూలముగ నుత్పయోదల మరల శేపు ప్రయత్నించిచూచెదరు.” (అ. ప.)

యస్. ఐ. రెయిల్వే చిన్నబండ్లు

తిరుచినాపల్లి, జూను ౧:— యస్. ఐ. రెయిల్వేజిల్లా
ట్రాఫిక్ నూపరించేందుకు యిట్లు తిరిగి నిచ్చుచున్నాడు:-
ఈ రెయిల్వే మీటరుశీటబండ్లు అన్నియు మరల
సకాసరి నడుచుచున్నవి. సామానుబండ్లు నడుచుటకున్న అటం
కము లన్నియు తొలగింపబడినవి. (అ|| కె||)

పాతావరణస్థితి

మదరాసు శాసనసభ

స్థానిక వార్తలు

1924 సం జూన్ నెల 6-వ తేదీ శుక్రవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మొత్తము X త 24 గంటలలో అర్జియినోస్	మొత్తము X త 24 గంటలలో అర్జియినోస్	మొత్తము X త 24 గంటలలో అర్జియినోస్	మొత్తము X త 24 గంటలలో అర్జియినోస్	మొత్తము X త 24 గంటలలో అర్జియినోస్
గోపాలపురం	92.8	84.1	...	0	44.56
విశాఖపట్టణము	94.2	85.4	...	0	87.09
కాకినాడ	148.5	85.2	...	0.14	89.09
మచిలీపట్టణము	14.4	85.5	...	0	41.59
కర్నూలు	160	87.6	...	0	26.01
బళ్లారి	107	79.8	...	0.2	20.51
కడప	16.9	86.2	...	0.04	81.28
నెల్లూరు	109.0	85.6	0.02	0.02	87.98
మద్రాసు	04.0	81.9	...	0	80.74
కడపూరు	101.8	8.4	...	0	52.94
సీలము	86.5	74.8	0.21	0.21	89.20
కోయంబత్తూరు	81.2	69.8	...	2.72	22.29
తిరుచనాపల్లి	94.5	75.0	...	0	88.18
నాగపట్టణము	97.8	81.5	...	0	54.98
మధుర	94.2	74.8	...	0.12	88.58
పాంబన్	92.8	80.9	...	0	87.00
తిరునల్వేలి	0.15	28.84
తిరువేండ్రము	77.3	71.9	0.83	9.00	64.51
కొచ్చిన్	80.2	78.7	1.93	14.82	114.51
కాలికట్టు	82.0	72.8	0.48	12.51	117.16
మంగళూరు	85.9	68.8	1.16	5.82	125.68
బెంగళూరు	93.5	69.8	...	1.16	85.87
మేర్కాన	78.2	62.6	0.06	3.20	125.48
కొడైకనాల్	58.5	58.7	0.61	1.89	62.18

సర్కారులు:— కొన్నిచోట్ల ఆకాశము పలచగను, కొన్నిచోట్ల దట్టముగను మేఘములతో గూడుకొన్నది. మచిలీపట్టణములో ఆర్ద్రత తక్కువ. పగటివేడిమి 6.8 నుండి 14.4 డిగ్రీలవరకు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 8.4 నుండి 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:— మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. ఆర్ద్రత చాల తక్కువ. గటివేడిమి 4.7 నుండి 6.8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి కర్నూలులో 9.9, కడపలో 4.9 బళ్లారిలో 2.9 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:— నెల్లూరులో చినుకులు పడినవి. ఆకాశము నిర్మలముగనే యున్నదనగ ఆర్ద్రత తక్కువ. నెల్లూరులో 6.7 మద్రాసులో 4.8 కడపూరులో 8.1 డిగ్రీలు ఎక్కువ. నెల్లూరులో రాత్రివేడిమి 9.6 డిగ్రీలు ఎక్కువ. లోపలిభాగములందు కొన్ని స్థానికచినుకులు పడవచ్చును. వర్షపాతము పడమటి తీరముననే యుండును.

ఎన్. ఆర్. సామ్రాజ్య, వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

ఆలమూరు రామదండునమా వేళము

4-6-24 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు ఖద్దరపరిశ్రమాలయమున రామదండు స్వీయమటుకు భటులను మానేశుకాబడినా. ఇందునకు నుమాకు 20 మంది భటులు హాజరైనను, త్రిరణభుక్తిగా సర్వకార్యములకు సిద్ధమై యొక్కవ్యయాలపై నకు ధైర్యముతో నెదుర్కొన్నా గల్గిన 10 మంది భటుల మాత్రమే జేస్సుకోవడమైనది. ఈ భటులు నిజమిత కాలములందు నమావేళ మగుటకు నొక్కవత్సరకృపామాను నేర్పాటుజేయుచు న్నారు. తిరిగివచ్చి రాతి భటులు ఆత్మత్యాగముతో జేయుచున్నార. కొద్దిరోజులలో శిక్షలు పూర్తి కాగానే నందా తన శ్రీ గంగాలవారి పుటుతో నూతనగుతును చుట్టుప్రక్క గ్రామములకు వెళ్లుటకు ఏర్పాటుజేయుచున్నార.

కామవరపు వెంకట్రావు, ఆలమూరు. రామదండునమాని.

రాజాపు కాసనసభలో జేజవాడ రామచంద్రారెడ్డి, బి. పి. యం. యం. సి. గారు క్రిందిప్రశ్నల పంపినట్లు తెలియజేసిరి.

(ఎ) రాజధానిలో నెన్నిపాఠశాల లందు వాకేషనల్ ట్రెయినింగ్ (వృత్తి విద్య) ప్రవేశపెట్టబడిన. (బి) ఆవిద్య నభ్యసించి స్వేచ్ఛగా తనజీవయాత్రను గడపుకొనక కల్గినత జేర్పును సంపాదించిన విద్యార్థులసంఖ్య యెద్ది. (సి) అంత మాత్రము సామర్థ్యమును సంపాదించుకొనుటకు ఒక్కొక్క విద్యార్థిని యెన్ని సంవత్సరముల పాటు అమరియుండెను. (డి) ఈ కాళముపై నాధారపడి యెందరు విద్యార్థులు అట్టికేతును పొందిన తర్వాత ఆర్జనకు మొదలుపెట్టిరి.

(1) నెల్లూరు జిల్లాలో నెల్లూరు తాలూకారైతులు నెల్లూరుజిల్లా యెక్స్ క్యూటివ్ యింజనీయరు సబ్ డివిజన్ యందు పీఠయొక్క విచిత్రపు నడతలను గురించియును లంచగొండి తనమును గురించియును దొరతనమునానికి అర్జీని యిచ్చుకొనినది నిజమేనా?

(2) గతయేపైలుమాసమున దొకప్పుడు పై విషయ మను గురించి లేబరు గ్రామమునందు విచారణ జరిగినది నిజమేనా?

(3) పై రెండింటికిని ఆనుకూలమైన యుత్తరము లిచ్చు నెడల దొరతనము వారొనర్చిన విచారణ పర్యవసాన మెద్ది; దొరతనమునా రెద్దియైనను చర్యబుచ్చుకొన తీర్మానించుకొన్న యెడల యిదివరకే తీసికొనియున్నగాని లేదా తీసికొనబోవ నున్నగాని చర్యయెట్టిది.

ఇండియను బ్యాంకు:— మే మాసాంతము సరికి ఆస్తి అప్పుల వివరము:—

	అప్పు	రుప్.
మూలధనము		12,79,200-0-0
నిలువనిధి		625000-0-0
డిపాజిట్లు		69,61,955-4-11
బిల్లు, (పెరుకంటార్)		58,168-13-8
ఇతరములు		7,40,002-13-9
మొ		96,64,327-0-4

	ఆస్తి	రుప్.
పెట్టుబడి		88,54,251-14-11
బ్యాంకు భవనము		1,11,180-15-5
నిలువ సరకు		48,207-5-8
వసూలు కావలసిన బిల్లు		58,168-13-8
ఇతరములు		1,77,843-8-11
బ్యాంకురలపదన గడు		420,174-10-9
మొ		96,64,327-0-4

తారకేశ్వరము

నచ్చిదానందస్వామికి దేబ్బతగులుటచే కొంతకాలవరము

తారకేశ్వరము, జూన్ 6:— నేడు నచ్చిదానంద స్వామికి దేబ్బతగులుటచేత కొద్దిసేపటి కేవలము జరిగెను. కొంత మంది ఆయుధాలులై పాతీలముల జేర్చుచో భూమి నర్చుటకు తేవాలయములలో పోవోగగా మూతములు నెట్లమి విచ్చిభటులు వారిని కొరికి, దానిపై చిన్నగల్లంతు జరిగెను. ఆగల్లంతులో స్వామికి తలపై దేబ్బతగు తగిలెను. సి. ఆర్. దాసుగారు తేపు తారకేశ్వరమునకువచ్చి అనుకొనుచు న్నారు. (ఆ. పే)

గుడివాడఫిర్యావట్టణయెన్నికలు

ఈసంవత్సరము తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులయొక్కలు యీయే 10 తేదీలోపల జిల్లాకార్యకర్తలను పంపిణీ చేయబడియున్నది. కాట్టి గుడివాడఫిర్యావట్టణమునందు జూడవాడపట్టణయెన్నికలు, గుడివాడలో భజనసమాజవారినింజన యీయే 10 తేదీక కలుగు 10 ఘంటలకు జరుపబడును. కాట్టికొక్క, వట్టణములలోని కాంగ్రెసుసభ్యులు యెల్లంతు దను నేడుపాఠశాల.

కాలక్షేపము 1924-వ సం జూన్ నెల 7-వ తేదీ కనివారం సాయంత్రము 5-వ ఘంటలకు 'లక్ష్మీ-శక్తి' జూన్ నెల 8-వ తేదీ ఆదివారంసాయంత్రము 5-వ ఘంటలకు 'శ్రీ' మ రాజ్యాభిషేకం' అను ఆత్మేపములు తొండవండ్లలకు నూలులు మాటలో బ్రహ్మశ్రీ నూలగుంగల- సాంవగరాజ భాగవతులవారివలన జరిగించబడును.

రాకపోకలు:— కె. సి. పాలు, ఎం. బి. బి. ఎస్. గారు అతిమాత్ర వ్యాధిని బార ఎగుర్చి పరిశోధన జేయుటకై ఇంగ్లాండుకు బోవుచున్నారు. వీరు నిన్నరాత్రి కొలంబోకు పయనమైరి. గొల్ల న్యాలి దేవదాసుగారు నేటిఉదయము చెన్నపురి వచ్చిరి.

కా. నాగేశ్వరరావుగారు ఆంధ్రప్రతిక సంపాదకులు నేడు కలకత్తామెయిలులో తిరిగి చెన్నపురి విచ్చేసిరి.

పోయిననోట్లు
మీసత్రికలో గోనుసంట్ల వెంకటసుబ్రహ్మణ్యంగారు ప్రకటన చేయించిన, కరెన్సినోట్లు పోయినవార్త, రెండు నోట్లు నెంబర్లు పొరపాటుగా ప్రకటనచేసారు. దయచేసి నెంబర్ల తపిశీ లీక్రింవ వుపహరించినాము గాన సరియే ప్రార్థితులు.

ప్రకటన చేసినది. చేయవలసినది.
S. D/2. 6673 S. D/2. 66573 Rs. 50.
S. O/55. 98133. S. D/55. 98133. Rs. 100.
గో. రామనర్యయ్య.

మౌంటు రోడ్డునందు కూనీ

కేసు విచారణ
మౌంటురోడ్డునందు గత 22 వతేదీన ఎంపెరు పైకిలు అందుమెటారు కంపెనీ అధికారియగు రాజమాణిక్యంగారిని కూనీచేసిన నేరముక్రింద శ్రేణిచేయుడగు ఆర్యేషు ఛార్లెసుగారిపైకేసు నిన్న ఫీపు శ్రేణిచేసి మేజిస్ట్రేటుగారు డా|| కె. పండలేగారు విచారణ ప్రారంభించిరి.

మద్రాయి తరపున ఇమామ దీన్, హైకోర్టు వకీలుగాకు వాదించిరి. ప్రాసిక్యూషను ఇనస్పెక్టరుగారు కేసువిషయముల ను చెలిపి సాక్షులను పరీక్షించిరి.

ఫాల్గునెటు అనుశ్రేణిచేస్త్రీ సాక్ష్యమునం దిట్లు చెలిపెను. 2 ఏండ్లక్రిందకు ఆమెభర్త విడిచిపెట్టిన నాటనుండి మరణించిన యతడు (రాజమాణిక్యము) ఆమెను ఉంచుకొనెను. వారియపు గతసంవత్సరమునుండి వైరాగిజంగీ భూమారు వీధిలో 7 వ నెంబరు గృహమునందుండిరి. ఆయింటిలో నొక సి.వి.సి. పోలిసు సబ్ ఇనస్పెక్టరు, మద్రాయికుంటుంబముతోను గూడ వేరువేరుభాగములందు అద్దెనుండిరి. మేడమిడివారం దరికి ప్రత్యేకగదులు గలవు. అందరికి గడిసి ఒకఅరుగు (వరండా) గలదు. మద్రాయిగదిముందర వరాండాభాగమునకు ఇతర భాగములను మధ్య తడక కట్టియున్నది. మద్రాయి భార్య వ్యభిచారిణిగా నుండుటచే చాలమంది వచ్చిపోవుచుండువారు. అందుచే వారిరువురు భార్యాభర్తలకు ఈమెకు, రగవులు గలుగుచుండెడివి. ఈమెభర్త యీమె తరపున వాండుచుండెడివారు. రెండుగలలక్రింద మద్రాయి గామెవ్యభిచారిణిగా నున్నది యీమెను కేసులోనుండి అప్పటినుండి శ్రేణిప్రస్తుత లేను. 2: దిం త్రిండుకుంటుంబములకు పెద్ద చెప్పలాట జరిగెను. రాత్రి 10 గొల్ల ఒక రిక్సావాడు వీరిగదిరలుపు తీర్చెను. రిక్సాలో "నూలు"లున్నాయ. అంత నామెభర్త తనయిల్లు వ్యభిచారిణిగృహము కాదని చెప్పెను వారందరిని రోడ్డు యావలీవరకు తరిమివేసెను. ఇదంతయు ఆమెయు, మద్రాయి యెవరిగుమ్మమువద్ద వారుండి మాచుచుండిరి? గృహమునందొకరు నీనుప్రవర్తనగలవాడన్నచో తనకు మాటవచ్చుచున్నదని యీమె అనెను. "నాభార్య వ్యభిచారిణిగాదు, నిన్ను కొద్దికాలములో ఇయిలకుంపెదను" అని మద్రాయి అనెను. ఇది కేసులోనుండి మద్రాయి అరసును ప్రక్షేపించెను. వారిరువురకు వాప్రతివాదములు 107 ను ఇంటిలో పిల్లచెడ్చుటచే నామె గదిలోనికి బోయెను. తరిగి నచ్చుసరికి తనభర్త మద్రాయి చేక త్రితో సానునడిక్రిందబడి యుండెను.

భారతశాసనసభ

శీకమిషనువారి ముఖ్య సూచనలపై ప్రశ్నలు

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన

ప్రశ్నోత్తరములు

శాసనసభా : బంధనలు

సిద్ధా జూను 5:— దేశీ ప్రసాద సింహగారు భారత చట్ట నిర్మాణ విభాగమునకు రిటైర్మెంట్ చేసి, స్టాట్యూట్స్ విభాగమునకు రిటైర్మెంట్ చేసి, ప్రశ్నోత్తరము వారి కంపెనీ. వారి నీ క్రింద నొసగుచున్నాను. స్టాట్యూట్స్ విభాగమునకు ఇతర బంధనలు: దుకు మార్పుల నొసగుచున్నాను అట్లయినా శాసనసభలవారిలో చర్చించుట వాంఛనీయముగ దోచినపుడు అట్లు జేయబడును. ఇది నిజమే. ఇకమీద స్టాట్యూట్స్ విభాగమునకు మార్పు లొనర్చినపుడు, వానినిగురించి తమ యభిప్రాయమును తెలుపుటకు సభవారి కవకాశము నొసగింపబడును. లొనర్చబడవని వాదన మొనర్చబడదు.

సంయుక్త రాష్ట్రములలో భారతీయుల స్వత్వములు

సింహగారు, సంయుక్త రాష్ట్రములలోని భారతీయులకు హక్కులను నిరాకరించుటనుగూర్చి ప్రశ్నింపగా దీని సుప్రీంకోర్టు ప్రత్యుత్తర మొసగును, అమెరికా చందరి భారతీయులకు హక్కులను తొలగించుటగాని కాజీయము పూర్తిగా చర్చదీక్షింపవలెనని ప్రభుత్వమువారు సార్వభౌమని ప్రభుత్వమువారిని గోరిరి. (బి) అమెరికను పౌరస్వత్వములొరకు భారతీయులు దరఖాస్తుపెట్టుకొనగా నొక్క సందర్భమున మాత్రము నిరాకరింపబడినట్లు తెలియవచ్చెను. క్రొత్తనిర్ణయములను బాధింపబడుచున్న ప్రాంతభారతీయుల అమెరికా నివాసలసంఖ్య చాలయధికము. (సి) (డి) అమెరికను సుప్రీము కోర్టువారు 1928 సం॥ ఏప్రిల్ 19 లేదీన భారతీయులకు పౌరస్వత్వములు నిరాకరించుచు తీర్మానించిరి. 1928 ఏప్రిల్ 21 లేదీన, అమెరికాలో నొక భారతీయులకు అమెరికను పౌరస్వత్వములు నిరాకరింపబడినని ప్రభుత్వమువారికి మొదట తెలిసెను. ఆనంతరమే మార్చి 12 లేదీన నీ విషయమున భారతీయుల హక్కుల రక్షించుటకు ప్రయత్నింపవలెనని సార్వభౌమని ప్రభుత్వమువారిని గోరిరి.

శీకమిషనువారి ముఖ్య సూచనలు

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనము

ప్రశ్నోత్తరముల యనంతరము సర్. అలెగ్జాండరు మడ్డిమకాగారు క్రిందటిదినమున తన వాదనను ప్రకారము, శీకమిషను సూచనలలో భారతకార్యదర్శి ముఖ్యమైనవానిగా పరిగణించిన సూచనలగురించి ప్రకటన మొనర్చెను. ఆ ప్రకటనమున దృఢమైన భారతకార్యదర్శి తన కార్యక్రమములను తాత్కాలికముగా చెలాయించుచున్నందు, భారతశాసనసభవారుగాని, ప్రభుత్వమువారుగాని తమచర్యలచే వారిని బంధింపజాలరని నుడివన. తరువాత నలెగ్జాండరుగారు, ప్రజామత శాఖలలోను వెంట్రులుసర్వస్వలలోను రిక్రూటుమెంటును గురించి 2, 4 న సూచనల గమనింపవలెనని. ఈ కార్యాలలో రిక్రూటుమెంటు గరించి అసమము వ్యక్తివిషయములందైనను వెంటనే యుత్తర్వుల నొసగవలసియుండును. 18, 24, 34, 46 పేర లోని, జీవించిన సర్వస్వలలో కనువును, ఈ విషయములు భారత శాసనసభయందు చర్చింపబడక పూర్వము ఎట్టి యుత్తరవులను గావింపరాదని భారతశాసనసభవారు తెలిపిన కోరికను అంగీకరించెదనని మే 20 లేదీన భారతకార్యదర్శి కామన్సు సభయందు ప్రకటించెను. రాజకీయశాఖలలో పనిజేయుచున్న పైనికొకటా లను గురించి గావించిన 28 సూచన వెంటనే చర్చ దీక్షింపవలసియున్నదని భారతకార్యదర్శి యెంచెను. అంగ్ల సర్వస్వలను రాజకీయ వ్యయమునుగురించిన 31, 32, 33, 34 సూచనలను భారతకార్యదర్శి ఇంకను విచారించుచుండుటచే నా విషయము కార్యదర్శివ్యవస్థ: 48, 50 సూచనలు ఇంకను విచారణలోనున్నవి. కుటుంబసేవ నుండి, ప్రస్తుతసేవ ను

ఉక్కు సంరక్షణ బిల్లు

భారత శాసనసభలో ఆంగీకరింపబడెను

వ్యవసాయపు పనిముట్లపై రక్షణ పన్ను త్రోసి వేయబడెను

టిన్ను శేకుల రక్షణ పన్నును సభవారంగీకరించిరి

సిద్ధా, జూను 5:— ఈదినమున, భారతశాసనసభలో బారిఫ్రెట్టుచర్చ సందర్భమున, వ్యవసాయపు పనిముట్లపై పన్నుల పన్నును నూటికి 15 నుండి 24 వరకు హెచ్చింపవలెనను ప్రతిపాదన మధికసంఖ్యకులచే నిరాకరింపబడెను. ప్రతిపాదన కనుకలముగ 37 గురు ప్రతిపాదనలు 48 మంది యుపమృతుల నొసగిరి.

ఆర్థికసహాయ మొనర్చుటకు కొత్తకాజు

సిద్ధా, జూను 5:— భారతశాసనసభలో రీడినమున తిరిగి సమావేశమైనప్పుడు ఇకమీద స్టాట్యూట్స్ కంపెనీలకు గ్రాంటుల నొసగుచున్నాను గమనింపవలసి విషయముల తెలుపుకొక కొత్తకాజుసభవారికి అందజేయుచున్నాను. ఈకాజు బారిఫ్రెట్టులకు శేర్మదము. మూలసము రూపాయి నాణెములలో నుండవలెననియు, కంపెనీడైరక్టర్లలో నెన్నినంతులు భారతీయులుగ నుండవలెనని ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించుకొనియు నిందు గలను. నిన్నటిదినమున పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారిచే నూచింపబడిన సవరణలముగా నితి యుపపాదింపబడును.

మోతీలాలు నెహ్రూగారి సవరణ

పండిత మోతీలాలుగారు 5 వ కాజును 6 వ కాజుగా మార్చవలెననియు, నాల్గవ కాజుతరువాత నీక్రిందికాజును శేర్మదలెననియు ప్రతిపాదించిరి.

“ 3, 4 స్వేచ్ఛలలో నేమిచెప్పబడియున్నను, ఈకాజును గావింపబడక పూర్వము - ఉక్కుపట్టాలకు, ఫిష్ బేట్టులకు వాగునలను - తయారుజేయు చుండనికంపెనీలకు, ఈక్రిందివరకుల సంత్పత్తిపరచిననే తప్ప గ్రాంటు లొసగరాదు. (మరతులు) అట్టికంపెనీగాని, ఫరముగాని, వ్యక్తిగాని, ఆపరిశ్రమయందు భారతీయులకు పెక్కికలుతరీకిదు నొసగదమని సభాయుతుడు రాజప్రతినిధిని సంత్పత్తిపరచవలెను. కంపెనీ యగునెడల (ఎ) 1918 సం॥పు ఇండియను కంపెనీల కాసనముక్రింద శేర్మదపబడి రిజిస్టరుజేయబడియుండవలెను.

నిధిని తొలగించుట మొదలగు విషయములగురించి ప్రజావనలలో తెలుపబడెను. ఈ విషయములమత్రమే ప్రస్తుతము సభవారి కరిగింపగలను.

దేశీయంగసభ్యుడు వైవివరములను తెలిపిన వెంటనే ఇంకను పూర్తివివరముల తెలుపవలెనని సభయందన్నియెల్ల నుండియు పశ్నలు కుంభస్పర్శిగ గురిసెను.

చమనలాలుగారు:— ఈసభవారు నివేదికను చర్చించువరకు ఎట్టిచర్యయదీసుకొన బడవని మేమెంచవచ్చునా?

సర్. అ. మడ్డిమకా:— అట్లుగాదని నేను స్పష్టముగా తెలిపితిని.

డా. చ. లాలు:— దేశీయంగసభ్యుడు అత్యవశ్యకములని తెలిపిన విషయములలో దప్ప నితరవిషయములలో నెట్టిచర్యయ దీక్షింపబడవని యెంచవచ్చునా?

సర్. అ. మ:— అట్లేదలంపవలెను.

ఎం. కె. అచార్యగారి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, సర్. శివస్వామి అయ్యరుగారు తప్ప, శీకమిషను నివేదికను చర్చించుట కితిరులెవ్వరును మరియొక దినమును గోరలేదని సర్. అలెగ్జాండరుగారు నిరి. ఇతరసభ్యులెవ్వరైన ప్రత్యేక తీర్మానముల నుపపాదించుటకు నోటీసు లొసగునెడల తనభ్యంతరములేదని నుడివెను. అందుపైన దివాన్ బహద్దరు రామదండరావుగారి కోరికపై సభ్యుడు, శేవుమహ్మద్ హుమైద్ 2 గం॥వరకును ప్రతిపాదనలకు నోటీసుల నొసగుట కవకాశము నొసగదనని తెలిపెను.

డా గౌరు:— సర్. అలెగ్జాండరుగారు నుడివిన సూచనలకును సోపానముగ ను.

దేశీయంగ:— ప్రస్తుత మావిషయమును చెప్పజాలను.

డా. గౌరు:— ముందు భారతశాసనసభవారిని సంప్రదింపకుండా, కమిషనువారి సూచనలపై నెట్టిచర్యయ దీక్షింపవలదని గోరుచు మేము భారతకార్యదర్శికి సందేశమివ్వెమి. అందుకు ప్రత్యుత్తరమువచ్చెనా?

సర్. అ. మడ్డిమకా:— తాను కొన్ని విషయములందు చర్చదీక్షింపబడు కిదివరకే నిర్ణయింపబడినవి భారత కార్యదర్శి తెలిపెను. వానిని నే నిదివరకే చదివి వినిపించితిని.

(బి) వాటాలమూలసమును రూపాయి నాణెములలో తెలుపబడియుండవలెను. (సి) సభాయుతుడు రాజప్రతినిధి సామాన్యయుత్తరవులనగాని ప్రత్యేకపుట్టు తరవులనగాని నిర్ణయించునంతముంకి భారతీయులు డైరక్టర్లలో నుండవలెను.”

మోతీలాలు నెహ్రూగారు ప్రతిపాదన నొనర్చుచు, భారతీయ మూలసమును గురించిన పరిపాలనలలో భారతీయుల సంఖ్యనుగురించిన విచారించుటగా నీసభవారిచే నెన్నుకొనబడిన ఆడి హాకు సంఘమునియమింపబడునను వరకు నకు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించినమాటల ప్రాసంగ్యతలోనివిషయములకు దా నంగీకరించినని నుడివెను.

సర్. చా. ఇన్ను

సర్ చారల్సు ఇన్నుగారు సభ్యుల ధీక్ష్యము కొంతవరకంగీకరించుటగాను మోతీలాలుగారి సవరణను ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిననియు, కాని ప్రభుత్వమువారింతకంటె ముందుకు వెళ్లుట కంగీకరించుట లేదనియు ఆడి హాకు విచారణసంఘమును గురించి మోతీలాలుగారు తెలిపిరి.

పటేలుగారు

ఈసవరణ, లోపములను పూర్తిగా సవరింపజాలనను కారణముచే పటేలుగారు సవరణ నెదిర్చిరి. ఈసవరణయన్నను, యునైటెడ్ బిల్లుకంపెనీకి ఆర్థికసహాయము నొసగుట కభ్యంతరము లేదని ఉదాహరణపూర్వకముగ పటేలుగారు తెలిపిరి.

పండిత మోతీలాలుగారు, మోతీలాలుగారి ప్రతిపాదనకు సవరణ నుపపాదించెను గాని అభ్యుత్థుడు దానిని క్రమవిరూధమైనదిగ పరిగణించి త్రోసివేసెను.

మోతీలాలుగారి సవరణను వోటునకు పెట్టగా సత్వధిక సంఖ్యకులచే నంగీకరింపబడెను. ఏడుగు సభ్యులుమాత్రము ప్రతిపాదనలకు తటస్థముగ నుండిరి.

మూడువత్సరములతరువాత తిరిగి విచారణ

మూడువత్సరముల తరువాత, ఫలితముల గురించినను, తీర్మానములను చర్చను గురించినను విచారించుటకు ఒకసంఘమును నియమింపవలెనని నిర్ణయించుచున్న కాజును వదిలివేయవలెనని ఎ. ఎన్. దత్తాగారు రుపపాదించిరి. సింహగారు బలపరిచిరి సింహగారు బిల్లునకంతకును ప్రతిపాదనలకులే ఈకాజునకు వారు చూపిన ప్రాతిపదికలమును గ్రహించుట సులభసాధ్యమేనని సర్. చారల్సు ఇన్నుగారు నుడిపిరి. దత్తుగారి సవరణ వోటునకు పెట్టబడి నిరాకరింపబడెను.

వ్యవసాయపు పనిముట్లపై రక్షణపన్ను

వ్యవసాయపు పనిముట్లపై రక్షణపన్నులను తొలగింపవలెనని కెప్టెన్ హిరసింగుగారు రుపపాదించిరి. డి. డి. సింహ, దునీ చందు, దొరస్వామి అయ్యంగార్లు ప్రతిపాదనను బలపరిచిరి. సర్. చారల్సు ఇన్నుగారు, ఈపన్నులను వ్యవసాయకులపై భార మతిస్వల్పమునయు, ఉక్కునకు రక్షణ మొసగుటవలన, తాతాకంపెనీవరు తయారుజేసిన వస్తువులు చెల్లుటగాను, కొన్నియుపపరిశ్రమలపైనుగూడ పన్నులువిధించుటవనరమయ్యెననియు నుడిపిరి.

కొంత చర్చ జరిగినతరువాత, వ్యవసాయపు పనిముట్లపై పన్నును నూటికి 10 నొప్పననుండి 25 వరకు హెచ్చింపవలెనను భాగమును తొలగింపవలెనను ప్రతిపాదనపై సభ్యుడు డువోటులను దీక్షింపగా 48 అనుకూలముగను 37 గురు ప్రతిపాదనలకు సమ్మతుల నొసగుటచే ప్రతిపాదన మంగీకరింపబడినట్లు ప్రకటింపబడెను. ఫలితము ప్రకటింపబడినపుడు స్పీచ్చువరకవారుబయొక్కయు ఇతరులయొక్క ఉత్సాహస్వములు మిన్నముట్టెను పండితమోతీలాలుగారును, కొంతమంది స్వరాజ్యపక్షసభ్యులును తటస్థముగనుండిరి. శోబిల్లుచర్యయం దిదియే ప్రథమ ప్రభుత్వసంకల్పము.

అల్పాహారాంతరము

అల్పాహారాంతరము భారతశాసనసభ తిరిగి సమావేశమైనప్పుడు సెలవుకమిటివారిచే నిరాకరింపబడిన, టిన్నుపేటులకు రక్షణమునొసగవలెనను ప్రతిపాదనపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. డాక్టరు గౌరుగారు సవరణ నుపపాదించుచు వెల్లుబడిన మధికముగగాఫలెనను ఒక కు కారణముజేల్చే సెలవుకమిటివారి ప్రతిపాదనను నిరాకరించినని నుడివెను. టిన్ను

శ్రీకృష్ణుని దిగుమతిపన్నును 10 నుండి 15 వరకు పెంచుచున్నారని ఈ సవరణ గోరుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి ఎక్స్‌పెన్డీచు మధూర్గాదు ఈవిషయమును విచారించి, పెట్టుబడిదాన మధికముగా గావలెనని విషయము నిరాధారమైనదని తెలిపినదియు ఈ శ్రేణులు బీదప్రాలు చాలమంది యుపయోగించె దరనియు నుడివెను.

విల్లునుగారు సవరణచేయుచు, టిన్ను రేకుల పరిశ్రమ రక్షణకు, తగిన ఆవశ్యకత లేదని నుడివెను. టిన్ను పరిశ్రమ చాలమధ్యయ మొనర్చుచున్నదని తన యభిప్రాయ మనియు, అంతియగాక నీ కంపెనీవారు తయారుచేదాగల 2800 టన్నులలోను అనుమతులనుగ రేటులో 21000 టన్నులను పరపరాశేయుటకు బర్మాఅయిలు కంపెనీలో కంట్రాక్టు చేసికొనిరనియు వారు తయారుచేయు మొత్తములో వెయ్యి టన్నులుమాత్ర మితరకంపెనీల యుపయోగముక కుద్దేశింపబడెననియు ఈకొలది మొత్తమునకుగాను టిన్ను రేకులన్నిటిపైనను పన్ను విధించుట అయ్యుక్తమనియు విల్లునుగారనిది.

సర్ శివస్వామి అయ్యర్

సర్ శివస్వామి అయ్యర్గారు, గౌరవగారి సవరణను బలపరచుచు సభవారు ప్రస్తుతమున ఒక్కటిన్ను పేటుకంపెనీని మాత్రమే రేక్కులోనికి దీసికొనరాదనియు, రక్షణయున్న యెడల వేరుగా నితరపరిశ్రమలు గూడ స్థాపింపబడవచ్చుననియు ప్రస్తుతమున్న కంపెనీ ప్రారంభమున నుండుటచేతను మొదటితగుటచేతను వ్యయమధికముగ నుండవచ్చుననియు అభ్యుదాగారనిది.

సర్ చా. ఇన్ను

సర్ చారల్య ఇన్నుగారు టిన్ను పేటుపరిశ్రమపై తనకు సానుభూతిగలవనియు, దావురుగుగా రీసవరణను చేతున్నచో దానే ఇట్టి సవరణను చెప్పేడివాడ ననియు నుడివెను. ప్రపంచములో నీపరిశ్రమయందు జయప్రదములయివి. అంగలేతము అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు మాత్రమే. భారతదేశముగూడ జయప్రదములకు చాల అవకాశములు గలవు. టిన్ను పేటు కంపెనీ 1919 సం॥న మితముగ ఖర్చుపెట్టెనని విల్లునుగారనిది. ఆసంవత్సరమున అమితవ్యయలోప మొనర్చిన ఒక్కటిన్ను పేటు కంపెనీయేనా? (నవ్వు) కంపెనీవారి పారబాటులవలన గణనీయస్థమును ప్రజలు భరింపవలెనని ప్రభుత్వమువారు గోరుటలేదు. కాని కొలదిగ రక్షణమొసగి ఒక్క ప్రయత్నముతో రెండులాభముల నంపగలిగినయెడల, అట్లు చేయుట లాభములు.

సవరణ అంగీకరింపబడెను

గౌరవగారిసవరణ వోటునకు బెట్టుగా సంగీకరింపబడెను. ఇందువలన టిన్ను పేటుపై రక్షణపన్ను ఆమోదింపబడెను.

బర్మాను మినహాయించుట

బర్మా నీటిల్లునుండి మినహాయంపవలెననియు బర్మాప్రజలును ప్రభుత్వమువారునుగూడ దేశగ్రీతముననిట్లుగోరుచున్నారనియు ప్లెమింగుగారు నూచించిరి. బర్మాఇంకా చాలవెనుక బడియున్నది. బర్మా ఆభివృద్ధికి రాదలచుకొని ప్రయత్నముల నొనర్చునెడల, నీరక్షణపన్నులవలన, భారతమునకు వారిప్రయత్నములు బలమగును. తరువాత ప్లెమింగుగారు, బర్మాను వేరుచేయవలెనని అప్పుడే యొకయుగమును బయలుదేరెనని జెప్పమండగా నగ్యత్తుడులేచి ఆవిషయములన్నియు నప్రస్తుతములని నిష్కరించెను.

సర్. బి. బ్లాక్లెట్టు

బ్లాక్లెట్టు గారు, ఫిస్కలుకమిషను యెదుట బర్మానాటి జ్యుడ్యుట్రీని వాక్కువెంటచేచి, బర్మాకిరీసు నూనెపరిశ్రమక్షణము ననుభవించు చున్నదనియు, అట్టిరక్షణలేనది నూనెపరిశ్రమ నిలుచుటవలనయు, ఈవిధముగా భారతదేశము బర్మానూనెపరిశ్రమను రక్షించు చున్నదనియు, ప్రైవేటీయే ఫిస్కలుకమిషనువారియెదుట నుక్కుపరిశ్రమకు రక్షణ మొసగుట ఆవశ్యకమనియు, ఈసంవత్సరమున రక్షణలో విచక్షణను జూపవలెననియు నుడివెను. ప్రభుత్వమువారు సరిగానీపర్చుకొనే అనుసరించిరి. (నవ్వు) అంతియగాక బర్మావాణిజ్యసంఘము వారి రేక్కులపకారము దిగుమతిచేయబడిన మొత్తములో నూటికి 11 వంతులు బర్మాదీసుకొనుచున్నదని తెలిపిరి. నిజమగుతగ్గల జూచినయెడల నూటికి 7 వంతులకంటె బర్మాదీసికొనుటలేదు. అంతియగాక ఈరక్షణపద్ధతివలన బర్మాపై బడుభారము రు 8 లేక 9 లక్షలకంటె నధికముండదు.

ప్లెమింగుగారి ప్రతిపాదనను వోటునకు బెట్టుగా నిరాకరింపబడెను.

ఉద్భోగమును సవరించుయత్నము

ఉద్భోగముగారు ఉత్కలపరిశ్రమను వేచనలైతాశేయవలెననిగోరుచు ఉద్భోగమును సవరింపవలెనని సవరణను సవరించవలసియుండెను. ఉద్భోగముగారు తెను ఇటీవల తాతాగారిలో మాటలాడితిననియు, అప్పుడతడు జుడుపురములోని కార్మిక సంఘము సంగీకరిండుటకును సమాధానసంఘమును నియ

మించుటకును తాను సిద్ధముగ నుండిననియు నుడివెను. (నవ్వు భవములు)

ఇంతలో సర్. అలెగ్జాండరు మడ్డిమన్ గారు రక్షణపన్ను, టిల్లులోని విషయములకంటె ప్రియాంబిలునం దక్కవయండరాదని నుడివెను. అధ్యక్షుడు చమనలాలుగారి సవరణను కృమిమర్చుమైనదిగా తోసివేసెను.

సంపూర్ణ రక్షణ విధానమును గోరుట

సంపూర్ణ రక్షణ పద్ధతియే ప్రభుత్వవిధానముగ నుండవలెనని, విచక్షణపద్ధతి పనికిరాదని తెలుపుచు దొరస్వామి అయ్యంగారు సవరించెను. సర్. చారల్య ఇన్నుగారు సవరణ చెందుచున్న, విచక్షణతోగూడిన రక్షణపద్ధతిని ఫిస్కలు కమిషనువారు నూచించినదియు దానినే ప్రభుత్వమువారు సంవత్సరముకిందటనే అంగీకరించినదియు, అపద్ధతిని టూరిపు టిల్లుఉపసంఘము వారంగీకరించినదియు నుడివెను.

రక్షణవిధానము అన్నివిషయములందును ఒకే రీతి నుండవలెననియు విచక్షణతో గూడిన రక్షణవిధానమున తనకు విశ్వాసము లేదనియు, అది రక్షణపద్ధతియే గాదనియు సీ. ఎస్. రంగయ్యగారు నుడివెరి.

సర్. బాసిలు బ్లాక్లెట్టుగారు స్వల్పసవరణలో చిన్న టిల్లులపాటలలోనికి దింపరాదనియు టిల్లునం దొకవిధానము నిర్ణయింపబడెననియు దానినే సభవారు రంగీకరించినదియు నుడివెను. సవరణను నిరాకరింపబడెను.

చిన్న టిల్లులవి దమ లా?

సీ. ఎస్. రంగయ్యగారు మరియొక సవరణ నుపపాదించుచు, వేనుకటిసవరణపై చర్చను చిన్న టిల్లుల వివాదములని ఆర్థిక సభ్యుడు నుడువుట నాతేపించెను. ప్రభుత్వము వారు బ్రిటిషుదేశీయ లాభములను సామూజ్య లాభములను భారతదేశీయ లాభముల నధికముగ పరిగణింపవలెనని గోరుచున్నది. భారతదేశమున వింతవరకవలంబింపబడుచున్న ఆర్థికవిధానము బ్రిటిషు దేశలాభమున కుద్దేశింపబడినదని నుడివెను.

అధ్యక్షుడంతట ప్రాతవిషయములను వదిలి ప్రస్తుతవిషయములమాటలాడవలయునని రంగయ్యగారిని హెచ్చరించెను. రంగయ్యగారు రక్షణకు జవాబిచ్చుచు ప్రాతచరిత్రపైవనే ప్రస్తుతచరిత్ర ఆధారపడియుండుననియు రెంటిని వేరుచేయుట కష్టమనియు నుడివెను.

అయ్యరుగారి రింకనుతనవాదనను విపులమొనర్చుచుండను. సర్. చారల్య ఇన్నుగారు రక్షణపన్ను బ్రిటిషులాభములకొరకు భారతలాభముల త్యాగమొనర్చిన విషయమిట్లునంజేయుచు లేదనియు, ఈసవరణ రాజకీయభిప్రాయములను తెలుపుమ్యుని ఘోషించెననియు, ఒకటిన్నునకు సయ్యక్తమగుఉపాధ్యాయుగ లేదనియు నుడివెను.

అయ్యరుగారు తరువాత మాటలాడుచు తనసవరణలో టిల్లునకు విచక్షణమైనదేదయు లేదనియు ప్రభుత్వవిధానముసంధిగముగ నుండవలెనట్లుకే అది యుద్దేశింపబడెననియు, నుడివెను. అధ్యక్షుడి సవరణను క్రమవిరుద్ధమైనదిగ ప్రకటించెను. తరువాత నెట్టిసవరణలు లేకుండగనే అంగీకరింపబడెను.

టిల్లు అంగీకరింపబడుట

సర్. చారల్య ఇన్నుగారు, సవరింపబడినదిని టిల్లును సభవారు రంగీకరింపవలెనని ప్రతిపాదించెను. ఇది చాలమంది కాసమనియు, రక్షణవిధానమునునుండి తనకెట్టి సంతోషములు లేవనియు, ఈవిధానము చాల వివేకయుక్తమైన దనియు ఎప్పుడైన నేదేని పరిశ్రమ రక్షింపబడవలెననియు చెప్పెను. సభవారిట్లు సందర్భమున వెంట జాగ్రత్తను కన్నవచిగ అట్టి జాగ్రత్తనే గవ్వరచెదరని ఆశించుమంటిననియు నుడివెను.

సర్ శివస్వామి అయ్యర్

ఈ టిల్లును నడపు సమయమున సర్ చారల్య ఇన్నుగారు గవ్వరచినశక్తి సామర్థ్యములను, సమాధానస్వభావమును శివస్వామి అయ్యరుగారు ప్రశంసించిరి. ఇట్టిభావము; బ్రిటిషువరిపాలనాచరిత్రయందును బ్రిటిషుఇండియాఆర్థికచరిత్రయందు క్రొత్త ఆధారమునునూచించుచున్నదని నుడివెను. సభయందు ప్రారంభమున గాన్పించిన, కక్షలు పోయి, అంతకు కలసి చర్చ సురల న్యోగ్య భావముతో పనిచేయు మధ్యస్థి చేకూరెను. ఈసభవారిచే సంగీకరింపబడిన టిల్లును నేటుకాన్పిలు వారు ఎట్టి ప్రాతికూల్యమును లేకుండగ అంగీకరించెదరని వచ్చెను.

మాళవ్యాగారు

అధ్యక్షునితోందరపాటు

మాళవ్యాగారు, శివస్వామి అయ్యరుగారు రెలిపిన అభిప్రాయముల బలపరచుచు ఈ టిల్లుపై చర్చ ప్రారంభించినప్పటి నుండియు తాను చెప్పిన ప్రశ్నలను అందు ముఖ్యముగా విచే

శియ మూలభవమును బహిష్కరించుటకు చెప్పిన ప్రతిపాదనను గురించి నుడివెను. అధ్యక్షుడు ఇంతలో నడ్డము వచ్చి చెనుకటి విషయముల నన్నిటిని తిరిగి వివరింపరాదని అధ్యంతరము చెబిను సెను. అంతట మాళవ్యాగారు, తాను జెప్పదలచుకొనిన జేదో చాక్చీరవలెననియు, అట్లు జెప్పటకు తనకుహక్కు గలవనియు, అదిక్రమభంగము కాదనియు పట్టుపట్టెను యను ప్రస్తుతమున్న రీతిని టిల్లును బలపరపజాలననియు, ఇకముందెప్పుడైనను తాను నూచించిన రీతిని టిల్లును మార్చెదమభావముతో టిల్లు నామోదింపుట కంగీకరించుమంటి ననియు నుడివెను.

తాతాకంపెనీవారు, జుడుపురము కార్మికులసంఘము వంగీకరించినందులకు జోషిగారు కృతజ్ఞతను దానిరి. ఈ టిల్లు మన, అంకప్రయోజనములును రక్షింపబడి ఒక్కకార్మికుల ప్రయోజనములోమాత్రము నిరాదరింపబడినందులకు విచారమును దెలిపెను. తానీ టిల్లు నామోదింపజూచునను ముందెప్పుడైన నీది ప్రజలకు లాభకారి యగునని ఆశించుమంటిననెను.

తరువాత టిల్లు సభవారిచే సంగీకరింపబడెను. అంతటితో సభ ముగిసెను. రేపు తిరిగి సమావేశమగును.

రేకటి కార్యక్రమము

స్టేటుకాన్సిలు వారిచే నామోదింపబడిన రెండు టిల్లులు రేపు చర్చింపబడును. గల్గునపై దిగుమతిపన్నును తొలగింపవలెనను తీర్మానముగూడ చర్చింపబడును.

లీకమిషను నివేదికము

లీకమిషను నివేదికపై తీర్మానములు. ఇదివరకు ప్రకటించబడినట్లుల శనివారమునగాక సోమవారమున చర్చింపబడునని సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమన్ గారు ప్రకటించిరి.

జాతీయపత్రికము లీకమిషను నివేదిక

శివ, జూను రి:— లీకమిషను నివేదికపై చర్చ ముగియువరకు సభ్యులు పురమును వదిలి వెళ్లరాదని జాతీయపత్రిక నాయకులు తమపత్రికను కుత్తెరువుల నంపిరి. రేపటి దినమున నీపత్రికమువారు సమావేశమై లీకమిషను నివేదిక సందర్భమున నవలంబింపదగు వైఖరిని గురించి చర్చించెదరు. (అ|| టె||)

రంప ఫిరూర్

గంటందొరభార్య, కూతురు పట్టుబడుట

గంటందొరను పట్టుకొనుటకు తీవ్రప్రయత్నములు ఉదకమండలము రి జూను:— ఏజన్సీయందు ఫిరూర్ దార్లనణచుటకు గావించుచున్న ప్రయత్నముల ఫలితముల గురించి స్పెషలుకమిషన రను యాభుచు ఫర్దు గారి నుండి ఒక నివేదిక ప్రభుత్వము వారికి జేరెను. అంకిక్రిందివిషయములు గలవు.

మేలెల రి లేదిన రావల్లపల్ల ఫిరూర్ దార్లకును ప్రభుత్వపలాలకును పోరాటము జరిగినతరువాత నింతవరకు జరిగిన పోరాటములందు 87 గురు ఫిరూర్ దార్లు పట్టుకొనబడుట యో చంపబడుటయో జరిగెను. పట్టుకొనబడిన ఫిరూర్ దార్లను విచారింప గా రావల్లు పోరాటానంతరము ఫిరూర్ దార్లలో నొక పెద్ద భాగము యండుపాడలుగారి నాయకత్వముక్రింద ఫిరూర్ దార్లనుండి వేరుపడి పర్యవంక్తమైన నీలిచియుండెననియు, మిగిలినవారు గంగరాజ్ వడ్డోలు ఆను ప్రదేశమున తిరిగి కలుసుకొనుటకు గాను వేర్వేరు ముఖములుగా పంపిణీయబడెననియు జేరెను. గంగరాజు వడ్డోలునందు గంటందొరయొక్క ఫిరూర్ దార్లయండిరి. అన్నాను పై ఫిల్ము పటాల వంటియు గంగరాజు వడ్డోలు పంపించు ను కిలంకొటయందును గంటందొరవచ్చుచున్నట్లుగా నుండుండిరి. ఆస్థానుపై ఫిల్ముపటాలమువారి ప్రయత్నముల ముగి ఫిరూర్ దారులు కొండలను దిగికి దిక్చెళ్లవలసివచ్చెను. వోలీసు హాట్చిన్న చిన్న ఫిరూర్ దార్లనుగల్గులు తాగెల్లిగా కొంతమందినంపుచు చాలమందిని ఖయిదీలుగా పట్టుకొనుచుండిరి. గంటందొరయొక్క మొదటిభార్యయు, కూతురుగూడ పట్టుకొనబడిరి.

వెన్నలససమిపమున వేచుచెక్కరామగారు, యెందుపాదలును చంపివేసినవార్ల ఈనివేదికలో తెల్ల ముఖ్యవిషయము. గంటందొరను పట్టుకొనుటకు తీవ్రమప్రయత్నము లొనర్చబడుచుండెను. 28.28 లేదలకు మధ్య 14 యగు ఫిరూర్ దార్లు పట్టుకొనబడిరి. ముగ్గురు చంపబడిరి. (అ. ప్రె)

సింహామునకు రెంటివార్ల విశంబనము:— ఇండియా సింహాముల మధ్య ఒక కేటిల్లుగాము పనిచేయకుండుటచే రెంటివార్లకు వేళకు చేర వని రెంటివార్లధికారులు ప్రకటించుచున్నది.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం. జూన్ నెల 6-వ తేది

శుక్రవారము

ప్రాచీన శాసన పరిశోధనము

1922-23 సంవత్సరపు ప్రాచీన శాసన పరిశోధన పురిపోర్టునందు, పరిశీలించబడిన యాశములు పెక్కులుగలవు. ఇతర ప్రాంతములతో బాటు ఆంధ్ర దేశమునందుగూడ కొత్త శాసనములు దొరకెను. ఉత్కళి ప్రాంతమున కిళింగ నృపు డగు భారవేలు నకు సంబంధించిన ప్రాకృత శాసనము పరిశీలన బడెను. ఈ నృపాలుడు క్రీస్తుకు బూర్వము 160 సంవత్సరమున రాజ్యము చేసియుండెను. ఆ కాలము నకు చెందిన శాసనములు మరి కొన్ని గూడ గలవు. మహాబలి పురము నందులి వరాహాగ్రహ దేవాలయమునందు ఇల్లవులకు సంబంధించిన శాసనము లయిదు కను గొనబడెను ఒక శాసనమునందు మామూలుగ నెల్లూరు పటం చెడి యీశ్వర కము వ్రాయబడియుండెను. "మత్స్యైః కూర్మైః రావాశ్చ సారసిః హశ్చ వామనః | రామో రామశ్చ రామశ్చ బుద్ధః కల్మష తే దశ || మరియొకచోట నీ క్రింది శ్లోకము వ్రాయబడెను. "ధీశ్రేష్ఠా ధీశ్రేష్ఠాం పునరపిధిగిగ్ను దిశ్రేష్ఠాం; యేహాన్వపసతిహ్వాన యే కుపధగిత్రి విమోక్షకౌరు ద్రి || ఈ శాసనములకు బూర్వపు గ్రంథములలో నీశ్వర కము లెక్కడను కనపడదని నిర్ధారించెను. ఇంక నుగూర్చి పరిశీలించుట లాభకరము.

కీర్తిశేషులగు కొమర్రాజు వెంకటలక్ష్మణరావు పంతులుగారి కొర్రెపైని, ఒంగోలు నెల్లూరు శాసనములు కొన్ని తీరిగి వ్రాయించబడెను. అయ్యవి కొంతవరకు పాశయిపోయినవి. ఒక శాసనము 9 శతాబ్దమునకు చెందినదనియు, ఆ కాలపు తెలుగుపద్యములలో వ్రాయబడె ననియు, యూహింపబడుచున్నది. ఇది నిజ మగునని సత్ప్రాచీన కాలమున గూడ తెలుగుకవిత్వము వర్ధిల్లెనని కనుగొనవచ్చును. తూర్పు చాళుక్య రాజగు గుణగవిజయాదిత్యుని కాలమున కీవి సంబంధించెనని, నివేదిక దెలుపుచున్నది. ఇతని ప్రసిద్ధ సేనాని యగు పాండురంగడు, సామంత రాజులతోగలసి వేంగినాడును జయించెనని తెలియుచున్నది. అప్పటికి వేంగినాడు బోయరాజుల కునికి పట్టయి యుండెను. పాండురంగడు గుంటూరుజిల్లాలోని కేలేవరమును జయించి నెల్లూరుజిల్లాలో కందుకూరు జెరెనట. ఆ కాలమున బెజవాడ ప్రసిద్ధపట్టణముగ నుండెననియు, చాళుక్య రాజుల కిది రాజధానిపట్టణమై యుండె ననియు, సూచించబడెను. మరియొక శాసనమునందు కొంతభాగము వచనమునందును, కొంతభాగము పద్యములలోను వ్రాయబడెనని తెలియుచున్నది. ఇదిగూడ విజయాదిత్యుని పరిపాలనమును సూచించుచున్నది.

ఈ ప్రాచీన శాసనములు "ఎఫ్. గ్రాఫ్. కె. ఇండి కా"లో పూర్తిగ ప్రచురింపబడునని తెలియుటచే, అందుకు సంబంధించిన విషయములను పరిశోధకులు బైటికెచ్చెట్ల ధర్మము, తెలుగుకవిత్వము నన్నయ ఖట్టతో ప్రారంభమయ్యెనో తెక అంతకుపూర్వముదియో యొకరితిని వర్ధిల్లెనో యను ప్రశ్నను పరిష్కరించుటకు వీలుగలుగును. మదనపల్లితాలూకాలో వైదుంబులకు సంబంధించిన పురాతన

శాసనములు కొన్ని దొరకెను. ప్రాచీన తెలుగులిపిలో నివి వ్రాయబడుటచే, వైదుంబులు తెలుగువంశమునకు జేరినవారని స్థిరపడుచున్నది. వైదుంబు మహారాజగు గండ్రినేత్రుడు రేనాడును పాలించినట్లు తెలియుచున్నది. ఇతడు కన్నడనృపుని జయించినట్లు శాసనమునుబట్టి యూహింపవచ్చును. ఇతడు గొప్పవీరుడు. ఈవంశమునకు చెందిన నుమజ త్రినేత్రయను నృపునిపేరును, సేనాని యగు గాంధారముత్రాజుపేరును ఉదహరింపబడెను. రేనాడు, మొదట చోళులపరిపాలనముక్రింద నుండె ననియు, పిమ్మట వైదుంబులహస్తగత మయ్యెననియు, యూహించుట కవకాశముగలదు. చిర్బులియను నామాంతరముగల చిప్పిలిగ్రామము, రేనాడు దేశమునకు రాజధాని పట్టణముగ నున్నట్లు శాసనములు దెలుపుచున్నవి.

కర్నూలుజిల్లాలో లభించిన యొక శాసనము ప్రథమ శ్రేణిలోకృష్ణముల్ల సోమేశ్వరుని కాలమునాటిది. ఇతనిరాణి శ్రీశైలమును దర్శించినట్లు శాసనమునందు గలదు. భైరవ, సారంగేశ్వర, ఇంద్రేశ్వర దేవాలయములలోని స్తలములకు దానములజేసినట్లు తెలియుచున్నది. ధార్వాడజిల్లాలో దొరకినరికార్డులో, యీరాణినామ ముదహరింపబడెను. రికార్డు 1053 సంవత్సరమునకు సంబంధించి యుండెను. బళ్లారిజిల్లాలో సిరుగుప్పయొద్ద దొరకిన శాసనమున ఆరవ విక్రమాదిత్యుడనుచిరుగుగల శ్రీభావనమ్మనిరాణిపేరుదహరింపబడెను. ఈమెనామము కేతాళిదేవి. ఈమె చాల విద్యావంతురాలనియు, సంగీతమునందు కడునిపుణురాలనియు, అనేకభాషలలో ప్రవీణురాలనియు తెలియుచున్నది. అందు కనియే ఈమెను "అభినవసరస్వతి"యని పిలుచుచుండిరి. ఈమె మూడుగ్రామములను పరిపాలించుచుండెను. శిశువుయందలి స్వయంభువు కేతాళేశ్వరదేవాలయపు పూజ కీమ ఏర్పాటుచేసెను. ఇట్టి యుత్తమస్త్రీలగనిన ఆంధ్రదేశమును సామాన్యముని ఎంచవీలులేదు. ప్రాచీనచారిత్రమును తరచి చూచినకొలదియు, ప్రాచీనాంధ్రుల యశాన్విత్యము తిప్పక వెలువడకమానదు.

చోళరాజులకు సంబంధించిన రికార్డు లనేకములు, అరవజిల్లాలో లభించెను. ప్రథమ రాజరాజమొదలు, మూడవ రాజరాజవరకు గలచరిత్రనివి దెలుపగలవు. మొదటి పరాంతకుని శాసనమునందు అతనిరాణి శయ్యాభువనసుందరీమణియారు నామము కేర్పొనబడెను. ఇంతకుపూర్వము ఇతనికి మరియెరువురు రాణులున్నట్లు తెలిసెను. ఈమె మూడవరాణి గావచ్చును. మరియొక శాసనము బట్టి పరాంతక రాజుకాలములో గ్రామవ్యవహారముల జూచుటకు వేర్వేరుకమిటీ లేర్పడినట్లు తెలియగలదు. రాజరాజుకు సంబంధించిన శాసనమునందు నృపుడు తులాభారముడూగెనని సూచించబడెను. పన్నులను చెల్లించనివారికి ఆస్తిని ఆ కాలమునం దేమి చేసిరో, యొక శాసనమునుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. పన్నులను చెల్లించకుండ పారిపోయినవారి ఆస్తిని అమ్మివైచి, ఆధనమును దేవాలయపు ఖజానాకు జేర్చుచుండిరి. దేవాలయపరిపాలనమునకు, ప్రత్యేక సంఘముకట్టి గలదు. అందలిసభ్యులను ప్రతిసంవత్సరమును నియమించుచుండిరి. దేవాలయభూముల పంటలను సరిచూచి ఉత్పవాదులను జరుపుట వీరి కర్తవ్యము.

విక్రమచోళుని కాలమున ఒక గ్రామ సంఘమునందు 750 మంది సభ్యులుండిరట. దేవాలయసేవ జేయుటకు, నేతగాండు కొందరు దెప్పించబడిరి. వీరు ఎట్టిపన్నులను చెల్లించనక్కరలేదు. ఉత్పవసమయములందు వీరు వస్త్రములను

సమకూర్చవలసియుండెను. సంస్కృతశ్లోకమున నొక దానియందు, నేతగాండు రాజులకు, దేవతలకు, ప్రజలకు వస్త్రములను సమకూర్చవలయునని కలదు. వైశ్యస్త్రీకిని శూద్రపురుషునికిని పుట్టిన యొక కులమువా రీపనులను నిర్వర్తించవలెనని కలదట. ఈకులముపేరు "అయోగవ" అని దెలుపబడెను; గాని, యీవిషయమై ఎక్కుడుపరిశోధన గావించిన గాని నిజసందర్భములు బోధపడవు. ఎక్కుడు రాబడిగల దేవాలయములు తక్కువరాబడి గల దేవాలయములకు తోడ్పడుచుండిన నిదర్శనములు గనుపించును. కాసునాణెములకును బంగారునాణెములకును గలసంబంధము వివరింపబడెను. కాసుల లెక్కతో భూమిని గొని బంగారునాణెము లిచ్చి వేయబడెను. పాండ్యరాజుల కాలములో, నొక శాసనమునందు పోరంబోకుభూములను అడవులను ప్రజలదరఖాస్తులపై నెటులనిచ్చినదియు వివరింపబడెను.

చోళపాండ్యరాజుల కాలములో, మతములు చాల ప్రాబల్యము వహించెను. పదియవ శతాబ్దమునాటినుండియు, దేవాలయములకు మతములను చేర్చెడి యాచారము వ్యాపించెను. రానురాను ఈమతములే దేవాలయవ్యవహారములను నడిపింపసాగెను. వెలుపలనుండి వచ్చినయాత్రికులు మతములో బసచేయుచుండిరి. మతములు బోధనాలయములుగను, శిక్షణాలయములుగను, పాటుబడుచు మిగులనుపయోగకరముగనుండెను. వివిధ శాస్త్రములను నేర్పుటకు గురువులను నియమించుచుండిరి. శాస్త్రోపాధ్యాయులను, సన్యాసులను, పోషించునిమి త్తమై మతములకు దానమొసగబడినట్లు, నొక శాసనమునందు గలదు. ఋక్, యజుస్, సామ, అధర్వ వేదములను చదువుటకును, శాస్త్రములను నేర్పుటకును, పురాణములను పఠించుటకును వీలుగనుట, మతములకు దాన మొసగబడెను. మతములు కేవలము బసల నేర్పరచి, యాత్రికులకు భోజన మిడుటకే కాక, వారికి విద్యాదాన మొసగుటకును నైతిక ఆధ్యాత్మిక శిక్షను గలపుటకును బనికివచ్చెను. అప్పటి మతములకును, ఇప్పటి మతములకును ఎంత తారతమ్యము గలదో యూహింపవచ్చును. ఇప్పటి మతములు తమధర్మమును మరచుటయ గాక, కలహములకు కాటుకువృద్ధుల మిగుల శోచనీయము.

మరియొకసంగతిని గమనింపవచ్చును. ఒక గ్రామమునందు ప్రజలు పంటలు లేక శిస్తులను చెల్లించజాలకబోయిరి. వారీయవలసినపన్నులను, ఆరాష్ట్రమువారందరును చేరి భరించిన సదర్శనములు గలవు. ఇది ఎంత ప్రశంసార్హమో గమనింపవచ్చును. ప్రాచీన కాలమున సంఘిభావమును త్యాగభావమును ఎంతబలముగ నుండెనో యూహింపవచ్చును. విజయనగరరాజులకు సంబంధించిన శాసనములు కొన్ని ప్రోగుచేయబడెను. 1289 సంవత్సరమునకు చెంది బుక్కరాయునికి సంబంధించిన శాసనముగనుపించెను. దీనియందు మొదటి బుక్కరాజుకు మారుడగు కంపనాయకుడు మధుర రాజ్యము నుండి మహమ్మదీయులను పారద్రోలి విజయనగరరాజ్యమును తమిళదేశమునగూడ విస్తరింపజేసినట్లు గనుపించును. హరిహరరాయల కుమారుల కాలములో, చేతిపనులకు విశేష ప్రోత్సాహ మొసగినట్లును, నేతగాండ్రకు పన్నులను దొలగించినట్లును తెలియును. సామవ్యపునకు సంబంధించిన శాసనములు రెండును శాఖల్లతాలూకాలో దొరకుట చూడ అప్రాంతమును సామవ్యపులు పరిపాలించిరిని యూహింపవచ్చును.

విజయనగర రాజుల కాలములో కంకభూపతి భార్య గంగాదేవి "వీరకంపరాము చరిత్రము"ను రచించినది ఇదివరకు తెలియును. తిరుమలమ్మ అను నామె మరియొక గంధమును రచించెను. వరదాం బికావణియమును రచించిన తిరుమలాంబయే యీమె గావచ్చునని యూహించుచున్నాము. మోహనాంగియనునామె "మరీచీపరిణయ" మును రచించెను. ఈ కాలములో గ్రామసభములకు విశేషాధికార ముండెననియు, ప్రజలకును ప్రభుత్వ మునకును ఇవి మధ్యవర్తులుగ బనిచేయుచుండె ననియు, మధ్యయుగమునందు ప్రజాపరిపాలనమును పెంచి పోషించె ననియు, నివేదిక యూహించు చున్నది. ఇందుకు ఆంధ్రులెంతయు గర్వపడక మానరు. ఇట్టి మహనీయులసంతతి వారు నేడు భృషణపరిపాలనమును కొనసాగించజాలరనుట అసభ్యము గాదా? మధ్యమతసిద్ధాంతప్రవీణు డగు వ్యాసశీర్షులవారు విజయనగరమునందు కృష్ణదేవ రాయలచే విశేషసన్మానము బడసియుండెను. వ్యాసశీర్షులవారు హంపియందు విత్తలదేవుని ప్రతిష్ఠించినట్లు, యొక శాసనము దెలుపుచున్నది. యిరువులను, కాలువలను త్రవ్వించి, ప్రజలకు రాజులు మహాపాపకార మొనర్చినదిగదాననులు చాల గలవు. ఇంగ్లీషునుపద్యమి మిగులనభివృద్ధి జెందెను. జలాశయ ములమరమ్మెతుకు ప్రజలు దోడ్పడుచుండిరి. కడప జిల్లాలో పడదలురాకుండ నాటంకపరుచుటకు ప్రజలు అనకట్టల గట్టించిరి. తటాకపరిశ్రమసంఘ ములు చెరువులను మంచినీటితో నుంచుచుండెను. ఈసంఘములందు సభ్యులు ప్రతి సంవత్సరమునను నియమింపబడుచుండిరి.

కాంచీనగరము చాలకాలము పాదనగరము గను, పిమ్మట జెననగరముగను వర్ధిల్లెనని, తెలియుచున్నది. ప్రాచీన శాసనములను పరిశోధించినకొలదియు, అనేక నూతనసృష్టములు బయ్యడగలవు. ఇక్కార్యమును కేవలము ప్రభుత్వము వారికి మాత్రము వదలిపెట్టక, ప్రజలందుకై విశేష శ్రద్ధ వహింపవలెను. తేనియెడల అయూర్వములగు విషయములు అడగున బడిపోక మానవు. ప్రాచీనాంధ్రుల చారిత్రమును వివరించుటకు కొలదిప్రయత్నము లిదివరకు జరిగినను, అయ్యవి ఏమాత్రము చాలవని దెలుపనక్కరలేదు. ఇప్పుడు జరుగుచున్న ఆంధ్రసాహిత్యసభ లీకార్యము చేపట్టుకున్న, నవి వట్టియారాటములకైనద పరిణమించును. ఇందు కొరకు ధనము కావలయును. శ్రద్ధాభువు లగు భాషాభిమానులును, ప్రాచీన చారిత్రాధిశోధకులును కావలయును. భావికాలమునం దాంధ్రదేశమున సత్వరాభివృద్ధి చేకూరుగాక యని మనఃస్ఫూర్తిగ కోరెదము.

సర్ శంకరన్ నాయుడుగారోడిపోయిరి

ఇంగ్లండులో భారతీయులకును బ్రిటిషువారి కిని మధ్య జరిగెడిదావాలలో, భారతీయులు గలుచుట దుస్సరిము. బ్రిటిషుజ్యూరులును న్యాయాధిపతులును, రాజకీయాభిప్రాయకాలచేత నేని, వర్ణభేదములచేత నేని ప్రేరేపితు లగుట సహజమయినది. లోకమాన్య తిలకుమహాశయుడు సర్ వెలంటయును ఫిరాయిగారిపై మాననప్రమునకు దావాతేగ, తిలకుగారోడిపోయిరి. ఇప్పుడు సర్ శంకరన్ నాయుడుగారిపై ఓడ్డయరుగారు నప్రమునకు దావాతేగ, ఓడ్డయరుగారికి బ్రిటిషుకోర్టు నప్రము నిప్పించెను. ఒడ్డిగారు మొదటినుండియు దురభిమానమును జూపుచునేయుండిరి. జ్యూరీసభ్యులను హెచ్చరించుచు, ఇడ్డిగారు కేసులో నెట్టితప్పు నీయవల

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్ముని వుజ్జానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

6-6-24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

ఇదివరకు చందాలు 35117-10-7 ఇదివరకు కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు కంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు 15527-9-5

పూజానిధికి సమ్మతములగు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబుకెట్టిపేథి, మద్రాసు

యనో దాదాపుగ సూచించిరి. ఇట్టియన్యాయము లా, జన్మిసులకు చేరెన్నికగన్న బ్రిటిషుకోర్టులలో జరుగునని యనకొనియుండలేదు. పంజాబులో జరిగిన ఘోరకృత్యములకు ఓడ్డయరుగారి కెట్టిబాధ్యతయు లేదనియు, పంజాబులధికారుల సౌభావము గూర్చిగాని, నిష్కృతులైన నమ్మ గూర్చిగాని ఎట్టి యనుమాన ముండజాలదనియు, డయరుసేనాని దుష్కృత్యముల గావించె ననుట భావ్యము గాదని యా, ఇతడు సదుద్దేశ్యముతోనే కొంచెము పొరబడియుండవచ్చుననియు, డయరుసేనానిని కనిలో నుండి తొలగించుట మిగులకఠినమనియు, న్యాయాధిపతి సూచించెను. బ్రిటిషు న్యాయస్థానమునందు డయరు ఓడ్డయరు గార్లు ఇరువురును నిర్దోషు లని తేలినది. వారిచర్యలను నిరసించిన శంకరన్ నాయుడుగారికి మంచి గుణపారము నేర్పబడెను. అసహాయాద్యమవ్యాపకమును గాంధీమహాత్ముని ప్రచారమును నిరోధించుటకై తమగ్రంథమును రచించితిమనియు, ఇండియాప్రభుత్వము వారు తమ నిండుకు ప్రోద్బలపరచినదియు, ప్రభుత్వద్యోగులు తమకు విశేషముగ సహాయపడి రనియు, శంకరనాయుడుగారు తమ సాక్ష్యమునందు బలికిరి. పాపము, వెక్కిరించబోయి వెల్లకిలబడినట్లు, శంకరన్ నాయుడుగారే తుదకిటుల నప్రముల పాలయిరి. రాజధక్తి యీ తిరున బహుకరింపబడెను. ఇండియాప్రభుత్వసభ్యులుగను, ఇండియామంత్రిసభలో సభ్యులుగను బసచేసి, ప్రభుత్వాభిమానమునకు పాత్రులయిన శంకరనాయుడుగారి సీతీయే యిటులుండ, తక్కువ వలుకుబడిగలవారలకు న్యాయము గలుగుట దుర్లభముగాదా? తుదకు హంటరు కమిటీ రిపోర్టు సూచనలయినను, న్యాయాధిపతికి రుచింపక పోయెను. గాంధీమహాత్ముని తూలనాడుట కేంతగ కఠినము గట్టుకొనినను, శంకరన్ నాయుడుగారు బ్రిటిషుకోర్టువారిదయను సంపాదించలేకపోయిరి. ఉభయభిప్రాయలయిరి. శంకరనాయుడుగారు భారతీయులసానుభూతి కెంతయు బాతులు.

సుబ్బారావుగారియదంతము ప్రభుత్వపుకొలుపునుండి దొలగింపబడిన బెజవాడ కులిగ్రాఫ్ ఉద్యోగి సుబ్బారావుగారినిగూర్చి, హైదరాబాద్ శాసనసభలో ప్రశ్నయడుగబడెను. కద్దరునుధరించుటయు, అసహాయవాదప్రతికలను తెప్పించుటయు, ప్రత్యేకముగజూచినచో నేరములుగావని, ప్రభుత్వసభ్యుడు బరులుచెప్పెను. అటులయిన వీనిని కలిపిజూచినమాత్రము నేరము లగునా? వీరివాడ మెంతనిస్సారమయినదో చెప్పవలయునా? సుబ్బారావుగారిని డిస్మిసుచేయువిషయమై, ప్రభుత్వము వారొకవిధముగ నభిప్రాయపడిరట. శాసనసభ్యులు వేరవిధమున నభిప్రాయపడవచ్చునని, ప్రభుత్వ

సభ్యుడు దెలుపుట చూడ, తమవాదమున కెట్టి యాధారము లేదని అతడు గ్రహించియుండును. పోస్టులుకానిలో మరియొకరి నీరీతిని డిస్మిసుచేసిన నిదర్శనము గానరాదని, సర్. ఇ. యస్. మిత్రా గారు తెలిపిరి. అధికారులవికరీతచర్యలకు వాద్దు గనపించుటలేదు ఇండియాప్రభుత్వమువారయినను, క్రిందియద్యోగుల నిరంకుశచర్యలను నిరోధించుటకు బూనుకొనకున్నారు. లా, ఆర్డరులను రక్షించుట కిదియే మార్గ మగుట, ఎంతవంతయో యూహింపవచ్చును.

గాంధీ పూజానిధి

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము-బందరు 31-5-1924 తేది వాటికి యాజమాని రాబడిన గాంధీపూజానిధి వాగ్దానముల వసూళ్లు జాబితా.

గ్రామము పేరు	వాగ్దానము	చందాలు
గుడివాడ	1295 0 0	984 0 0
ముదునేపల్లి	80 0 0	45 0 0
పెద్దయ్యల	217 0 0	125 0 0
ఎలమట్టు	64 0 7	64 0 7
సెమ్మలూరు	59 0 0	12 0 0
కవులరము	297 0 0	
గుడ్లవల్లేలూరు	409 0 0	368 0 0
గుడ్లవల్లేల	15 0 0	15 0 0
పసుమట్టు	285 0 0	86 0 0
కూరాడ	40 0 0	40 0 0
దగ్గుమిల్లి	10 0 0	
చేమవరము	42 0 0	42 0 0
అంగలూరు	146 0 0	112 0 0
గురజ	25 0 0	
వానపాముల	404 0 0	
కొంట్లకొండ	147 0 0	80 0 0
ముదునూరు	186 0 0	23 0 0
కొరిమిర్ల	328 0 0	290 0 0
వెంకటపల్లి	101 0 0	86 0 0
చందరాల	188 0 0	110 0 0
అంజనంపూడి	50 0 0	
సెమ్మముత్త	288 0 0	82 0 0
కొట్లగుంటపాలెము	25 0 0	
పోలుకొండ	15 0 0	
కడ్లమన్నాడు	117 14 0	29 8 0
బందరు	618 0 0	282 8 0
నడుపూరు అగ్రహారము	14 0 0	14 0 0
నడుపూరు	4 0 0	4 0 0
చిట్టిగూడూరు	55 0 0	4 0 0
గూడూరు	95 4 0	19 0 0
తరకలూరు	121 0 0	70 0 0
మక్కొల్లు	128 8 0	20 0 0
కమ్మిలూరు	85 0 0	55 0 0
పొట్టిగడ్డ	81 0 0	68 0 0

మల్లవోలు	189 0 0	19 0 0
ఘంటకాల	302 0 0	202 0 0
ఘంటకాలపాలెము	154 8 0	154 8 0
కొత్తపల్లి	28 0 0	28 0 0
కాడపల్లి	60 0 0	60 0 0
నిడుమల	67 0 0	7 0 0
మంత్రిపాలెము	226 8 0	121 8 0
రాజ	281 12 0	177 4 0
కోనూరు	241 0 0	14 0 0
మంగళాపురము	116 0 0	
దేవరకొండ	27 0 0	27 0 0
చిట్టూరు	50 0 0	8 0 0
నరసంపాలెము	100 0 0	
కృష్ణపురం శివారు కల్లభాద్రా	9 0 0	8 0 0
కొదారి	71 0 0	68 0 0
అగినపల్లి	127 0 0	10 0 0
నెల్లూరులో శివరాత్రిమాట్ల	14 8 0	14 8 0
చినములేది	110 0 0	87 0 0
చిల్లరపూర్ణు	7 14 0	7 14 0
ఇదికాక ఇంతవరకు తిలక్ క్వారీ	697 9 9	697 9 9
జ్యోతిషేంద్రుల వనూలు అయిన మొత్తము		
చిరిచింతల	299 6 10	28 0 0
నూతెళ్ల	166 0 0	
కోడూరు	208 1 0	65 9 0
మానికొండలపాడు	5 0 0	

మొత్తం 9455 7 10. 4727 11 10

రూ. కృ. శి. కాంగ్రెసు కార్యశాలము, బండరు 4-6-24

బాబు వెంకటేశ్వయ్య చె. వేం.నరసింహము కార్యదర్శులు.

చల్లపల్లి శిర్కా కాంగ్రెసు సభ్యుల సమావేశము

మనజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు, మనశిర్కా తా.పు. సంఘమున అయిదుగురు సభ్యులను ఎన్నుకొనబడు గాను యీ నెల 8 తేదీ చల్లపల్లిలో మనశిర్కా కాంగ్రెసు సమావేశము సమావేశము జరుగును గాన అదిగూ కా ప్రాధాన్యము.

గొట్టెవాటి బ్రహ్మయ్య.

కన్యబీదవిద్యార్థులకు వేతనములు

కన్యచూడనంధుమవారు క్రొత్తపల్లిలో వివిధపాఠశాలలో విద్యనభ్యసించు అర్హులయిన కన్యబీదబాలికలకు విద్యార్థివేతనము లిచ్చుచున్నాడు. ఈ సంవత్సరం కూడా యిచ్చెదరుగాన, తాము దేవరకొండ చదువుచున్నది, నెల్లూరు తరగతి యొద్దనున్నతరగతిలనుండి చదువుచున్నది, చదువుచున్న స్కూలు, అడ్రసు, స్వగ్రామ అడ్రసు తమకుగల ఆర్థిక యోగ్యత మొదలగు వివరములతో ఖురానాగల పెద్దవనమ్యులచే సరిశ్రేణియై, 81-7-1924 తేదీలోను యీ క్రింది చిరునామాకు దరఖాస్తులు పంపుకొనవలెను. వైవిధ్యము లన్నియు పరిగా లేని, ప్రాథమికభాషలు గాని క్రొత్తదకభాషలు గాని, అంగీకరింపబడనేరవు:—

సూరభనేని వెంకయ్య.

7 క్రటతీ కన్యచూడన సంఘం, బండరు, కృష్ణాజిల్లా.

గోరకూరు హత్యకేసు

అలసాబాదు, జూన్ 5:—గోరకూరులో జెంగాలు నూరువెట్టు రెయిల్వే ఆపిటు ఆఫీసులో పనిచేయుచున్న గోలానుగారిని హత్యచేసిన నల్లరు మనుష్యులు ఆల్పర్లు, జాతి, మహారు, మాన్యాయలు హత గారలు గోరకూరు సబ్ డివిజను మేజిస్ట్రేటు సభ్యుడు అహమ్మద్ బేగారి వద్ద విచారింపబడుచున్నారు. చంపబడిన అయినయూ, జాతి అను నాయనయూ ఒక స్త్రీతోపాటు పోరాడినయూ, నల్లరు ముద్దాయలను యీచనిపోయిన వానినికహాదారీ కొద్దుప్రక్క నొక తోపులలో పట్టుకొని కొట్టగా నికొలను చచ్చిపోయె ననియు డిటుపబడినది. విచారణ జరుగుచున్నది. (అ. పై.)

విదేశ వార్తలు

ఓడ్యయను నాయకుల మానవత్వపు దావా

ఓడ్యయనుగారు నెగ్గుట శంకరనాయకుగారు ఓడిపోవుట న్యాయమూర్తిత్వమును జ్యోతిషులు న్యాయమూర్తిత్వో పక్షి విచించుట లండన్, జూన్ 4:—శంకరు నాయకుగారు పరిపాలనమును ఆశ్రయించలేదు. వ్యక్తిని నిందించిరి. సైనికులను శిక్షలుటలో కఠినపద్ధతులను, నిర్బంధపద్ధతులను ఓడ్యయనుగారు అంగీకరించలేదు. అట్టిపద్ధతులు నూడవనిరి. నిర్బంధము చేసి కట్టకెట్టి సైనికులను శిక్షించియును తనకు తెలియజేయవలెననిరి. సైనికులను శిక్షలుటగా పోలీసువారిని శోకము కలుగజేసికొనగూడదని ఉత్తరువుజేసిరి. వ్యక్తినిగూర్చి దానిని న్యాయమగ వ్యాఖ్యానమునకు భావము అపహాస్యము గావించుటయగును. అపహాసులను గల్పించుటయగును. సర్వ మైతలు ఓడ్యయనుగారికి ఇష్టము లేనిదే శంకరునాయకుగారు ఇండియా ప్రభుత్వసభ్యుడుగ నున్న కాలములో ఇండియా ప్రభుత్వము వారు సైనికశాసనమున ప్రయోగించుటకు వీలులేదని ఓడ్యయనుగారు తెలియజేసిరి. సైనికశాసనము అమలులోనున్నపుడు ఓడ్యయనుగారికి ఎట్టి అధికారములేదు. అందుచే సైనికశాసనము అమలులోనున్నపుడు జరిగినసంగతులను నివారించుటకు ఓడ్యయనుగారు అసమర్థులైయుండిరి. సైనికశాసనము సాగునవును జరిగినపనులకు ఆయన కెంతమాత్రము బాధ్యతలేదని చార్లసుగారు రినిరి.

న్యాయమూర్తి మెకార్డిగారు

దావాను ముగించుచు ఇట్లుచెప్పిరి:— ఈదావాలో భారతదేశసంబంధమైన ముఖ్యసారాంశములేగాక ఇతరదావాను మునుగు గ్రేటుబ్రిటనుకు సంబంధించిన విషయములు జరుగుచే రినవి. ఇన్ని సంవత్సరములనుండి ఎన్నియోదావాలనుచూచుచున్నను, ఈదావాలో బయలుదేరినముఖ్యవిషయములేన్నదురా లేదు. ఇదంతయు సైనికశాసనము తిరుగుబాటును అడంతుట శిక్షను విధించుట మున్నగు సామ్రాజ్య భారతదేశ విధానములకు సంబంధించినది. దావా ఇంతకాలముపట్టినందులకు విచారించను. ఉభయములను తాముచెప్పుకొనవలసిన సంగతులను పూర్తిగ జెప్పకొనుటకు అవకాశముగలిగినది. ఇండియాలో ఓడ్యయను మరెవర అధికారముగూర్చి ఏమివ్యాఖ్యమొనర్చినను వీరిమధుల సామ్రాజ్యమునిచ్చిన సివిలుసైనిక అధికారుల సైనికాధికారమును మర్యాదను సత్ప్రవర్తనను ఎవరును ఖండించలేకపోయిరి. లండన్ గాంధీ లనలేకపోయిరి. ఈవిషయమును విచారించునపుడు హిందూ భావములనులోపిలేసి న్యాయబుద్ధితో జ్యోతిషులు విచారించుట ను. సైనికులను శిక్షలుటలో సంక్షోభమును గలుగజేసి నానా బీభత్సమును గావించిరని ఒక సాక్షి యు గూడ ఓడ్యయనుగారి తో జెప్పిరిమనలేదు. ఇండియాలో ప్రకటింపబడు 200 వార్తాపత్రికలలో ఒకదానియందుగూడ దౌర్జన్యముచే సైనికులను శిక్షించి ఒక్కమాటగూడ ప్రకటించలేదు. ఒక్కశిరార్పణము గూడ ఈ విషయమై ఓడ్యయనుగారికి జేయలేదు. ఒక్కడో ఒకటో రెండో రెప్ప ఈసంగతులన్నియు ప్రజలను నైవ్యములో జేరుడని బాధపెట్టలేదని రుజువుచేయుటలేదా? ఓడ్యయనుగారు దౌర్జన్యముచేసి బంధించి సైనికులకు ప్రజలను శిక్షించి మద్దతుజేసి ప్రోత్సహించిరని ప్రతివాది శంకరునాయకుగారు రుజువు చేయలేకపోయిరి.

రాక్షసకృత్యములు

దైవసేనాని రాక్షసకృత్యములను జేసిరని చెప్పిరి. అట్లు చేసినది తెప్పిన రాక్షసకృత్యములను ఒనరించి యుండెనా? దైవసేనాని కొంచెము చేయవలసినపనికంటె ఎక్కువచేసియుండవచ్చును. ఇందులోగూడ సదుద్దేశ్యముతో ప్రసరించియుండవచ్చును. అట్టివానికి రాక్షసకృత్యములు చేసిన

ని అంతమలకనగ ఆహాపించరాదు. ఆయన తిక్కరణకుదిగ తాన చేయునది న్యాయమును సదుద్దేశ్యముతోడనే చేసిననుటకు స: దియునులేదు. దైవసేనానిమర్యాదను యోగ్యతను ఎవరున ప్రేరేపింపని చూపలేకపోయిరి. దైవసేనానితప్పునర్తనతో ఆసనినిశిక్షించినకాలము పద్ధతులు దుర్బుద్ధులమైనవి అన్యాయము. ఇంగ్లండులోనన్న అధికారులను నిజ్జీతులు సంపూర్ణగ తెలియవు కాని అమృతసరుసంగతులైనవివ దైవసేనాని చర్యను వైయధికారులు ఒప్పుకొనిరని సాక్ష్యము తెలుపుచున్నది. అతనికి సైన్యాధిపత్యమును ఇచ్చిరి. అతిసామర్థ్యముతో కార్యభారమును నిర్వహించిరి. అమృతసరుసంగతులు జరిగిన 15 నెలలకు ఇండియాలో అతనినే అక్కరలేదని తెలియజేసిరి. అతనిని ప్రారముగ శిక్షించిరని కొందరు తోచవచ్చును. బ్రిటుషరాజ్యమునందు పనిచేయునట్టియు సైనికగౌరవము తెలిసినవారికే ఇది తోచును.

తీర్పు

వాదికి ప్రతివాది శంకరనాయకుగారు నష్టపరిహారము నీయవలె. ని న్యాయమూర్తి తీర్పు జెప్పెను. జ్యోతిషుగూడ తీర్పు నంగీకరించిరి.

వివిధ పరిస్థితులు

రిపబ్లికను లు అధికారమును స్వీకరించుననుట:

డాక్టరు గ్లెంగ్గా జోష్యము

నేడు ఐర్లండులో ఐరవత్తము, కాంతి, సైతిక, రావ కీయా ఆర్థికాభివృద్ధి ఏమియు లేవు. వివిధ ప్రజలు క్రమ క్రమముగ ఆల్లరులు, ఆల్లకల్లల మను ఆఘాతములో పడుచున్నారు. చాల శీఘ్రముగనే రిపబ్లికనులు అధికారమును స్వీకరించెదరని నాకు తోచుచున్నది. ఆకాలము కొఱకు సంబంధితై తయారుపడుడు. దానిని శీఘ్రముగ సమాపించుటకు శక్తి వంచనలేక ప్రయత్నించుదని డాక్టరు దిగ్గుముగా రినిరి.

సినిమా చేయు వెలుపు తిరునల్వేలి మత ప్రచారకుని హత్యకేసు

లండన్, జూన్ 1 ఉదయ 3.55. ఇండియాలో శ్వేత జాతులకు సినిమా చాల వెలుపును కలుగజేయుచున్నదని చాల మంది అనుకొనుచున్నారు. సినిమా ఫిల్ములు చూచుట అమెరికాలో తయారు చేయబడినవి.

ఇవి చాల ఉద్రేకమును ప్రచలనమును గలుగజేయునవిగ నున్నవి. నేరములు, హత్యలు, విదాకులు మున్నగునవి సినిమాలో జూపబడుచున్నవి. మొత్తమువీడ శ్వేతస్త్రీని భారతీయుల కంటికి నీతిబాహ్యురాలినిగ జూపుచున్నారు. శ్వేతస్త్రీయన్న భారతీయులు నీచముగ జూచుచున్నారు. ఐరోపాహాసంగ్రామమును ప్రాయ్యులు శ్వేతములు తమలో తాము కొట్టుకొను చున్నారని అర్థము జేసిరి. ఇది శ్వేతజాతుల ప్రతిష్ఠకు గొప్ప శృంగభంగముగ నుండెను. గొప్ప శృంగమును శ్వేతజాతుల ప్రతిష్ఠ కాపాడుంప జేసెను. ఈయంధులలో బ్రిటిషువారి చెర్రును పోలిన భారతీయులు, నేడు కాంతి ఏర్పడినదిగాన, ఇంగ్లండులో భారతీయులు ఆవసరములేదని బ్రిటిషువారు నుచున్నారని నుతువుచున్నారు. అందుచే వారికి చాల కోపమువచ్చినది. సంకటముగ నున్నది. ఇప్పుడు రంకు జాతులవారు శ్వేతముఖుల నెదుర్కొనుటచే గొప్ప జాతిసమరము నెదుర్కొనవలసి వచ్చును. దీనిని ఎట్లా పరిష్కారము జేసినగాని మన నాగరకము అంతరించుటయో, గొప్ప జాతిసమరము గలుగుటయో తప్పదు అని తిరునల్వేలి మత ప్రచారకుడు తెలియజేసెను.

జర్మను మంత్రివర్గము పరిశుభము

త్వరలోమంత్రివర్గము కూలుననుకొనుచున్నాడు. లండన్, జూన్ 4.—రాత్రి 10.15. హెచ్ మార్క్సు మంత్రివర్గము ఆయన ఇదివరలో అభ్యర్థకుడుగ నున్న ప్రజలను మంత్రివర్గముగ నేయున్నది. ఇది చాలకాలము ఉండవలెనున్నాడు. జాతీయవాదులతో రాయభారములు విషాదముగజే అంత మొందినది. త్వరలోనే మంత్రివర్గము కూలవచ్చుననుచున్నాడు.

దుమేనియాలో విప్లవము లేదనియు అంతయు సమృద్ధిగ
సేయుననియు అధికారులు తెలుపుచున్నారు.

జన హిత నివృత్తినము

విమర్శకులకు ప్రత్యుత్తరము

అఖిల భారత కాంగ్రెసు సభ్యుల విధ్యుక్తము

అహమ్మదాబాదు, జూన్ 5:—జరుగవచ్చు అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘసమావేశమును గూర్చి 'ఎంగ్ల ఇండియా'లో మహాత్ముడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు: "సభ్యులను వారందరను ప్రతినెలయును పూర్తి యగునప్పటికి తమ స్వయముగ వడికిన నూలును 10 వ నెంబరుకు తక్కువ గాకుండ బాగుగా పురిగల్గి సాఫుగా వడికినదానిని 10 తులములైనను పంపవలెనని గూడ నేను నూచించుచున్నాను. రోజుకు ఆరగంట పని జేయునెడల 30 రోజులలో నింతనూలును వడుకవచ్చును. ఈ నూలు ప్రతినెల 15 వ తేదీ వాటికి మించకుండ ఖాదీ బోర్డు కార్మికులకి జేరవలెను. పంపనలీనంత మొత్తమును పంపజాలనివారు రాజీనామా నిచ్చినట్లుల భావింపవలెను. ప్రతినెలయును తమ తమ ప్రదేశములలో చేతితో ఏకులు చేసి చేతితో వడికి, చేతితో నేసిన సంగతుల లెక్కను పంపని వారు రాజీనామా నిచ్చినట్లుల భావింపవలెను. (అ. ప్రె.)

"నా బొంద నేను దీసికొనుట"

పై క్షీకను యీవారపు ఎంగ్ల ఇండియాలో ఒక చిన్న ముక్కను వ్రాయుచు నీక్రందివిధముగ మహాత్ముడు కాంగ్రెసు నిర్వాహమునుగూర్చి వ్రాసిన వ్యాసవిమర్శకులకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచున్నాడు:—

"నేను కాంగ్రెసు నిర్వాహమును గూర్చి వ్రాసిన వ్యాసమును గూర్చి యీ ప్రయోగము చేయబడెను. నా బొంద నేను దీసికొనుటయే నాకు చాల యిష్టము. స్వయమునకు బొంద దీయుట నాకష్టములేదు ఆ సలహానుక నేను జీవింపగలదున్నాను. దక్షిణాఫ్రికాలో నాకు సహాయము జేసిన ఒక సుప్రసిద్ధ ఆంగ్ల మిత్రు డిట్లు చెప్పెను. "స్వల్పసంఖ్యాకుల యందే సత్య ముండునని నాకు నమ్మకము. మీ రాస్వల్ప సంఖ్యాకులకు ప్రాతినిధ్యము వహించుటవలన నేను మీయువ్య మమునందు మనఃశూన్య గ్రహ సంపూర్ణవిశ్వాసముతో జేరితి నని మీకు తెలియును. మనము ఏత్రుల మైనను మీ లెప్పుడైన ఆధికసంఖ్యాకుల ప్రతినిధి యైనయెడల నేను ప్రతిఘటించితి నేని మీ రాశ్చర్యపడనక్కరలేదు."

ఆమిత్రుడు చెప్పినది సరియైనదేనా యని చాల సారు లబ్బురమందిరిని. ఇప్పుడది యెక్కువైనది. నేనిప్పుడు ఆధిక సంఖ్యాకుల ప్రతినిధిగ నున్నా నని యనుకొనుచుండుటవలన తప్ప జేయుచుంటినిని ఆ య స ని శ్చ య ము ను బ డ ము డా య ని కూ డ తి ల ం చు చు ం టి ని. ఆ మి త్రుని భావము సరియైన దైనను, తివ్రైనను, అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘము నన్న స్వల్పసంఖ్యాకులలోనే చెప్పు నని కమ్మెదను. నా విశ్వాసమునకు యిచ్చును గాకుండనని గూడ కమ్మెదను. అందరు నన్ననుసరించి పనిజేయునపు డెట్లుంటినో అపజయము గల్గినను అంత ఉత్సాహముతోనే పనిజేయగలనని నేను గట్టిగ జెప్పగలను మనము భారతదేశమునకు నేపజేయ గోరునెడల మనము చేయుపనులే మనుష్యులన్న యెక్కువ యని భావింపవలెను. మనుష్యులు రావచ్చును బోవచ్చును. కాని వా రెంతిప్పువారైనను వారు పోయినపిదప వారి యువ్యమములు నిలిచియుండువలయును.

పండిత సెహ్రూ అభిప్రాయములు

స్వరాజ్యపక్షమువారు కాంగ్రెసునందుండువలెను

కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకుల గూర్చియు, స్వరాజ్య పక్షము, మహాత్ముని వారలకు భవిష్య వ్రాజ్యయనిషయములపై గలభేదభావముల గూర్చియు గాంధీగారు ప్రకటనము గావించినప్పటినుండియు స్వరాజ్యపక్షమువారి వైఖరి యెట్లుండునో వారు ఎంతనే చేయువలెనదేమోయని అధికారులను అసభికారులను ఆలోచించుచుండిరి. ఆసోషియేటెడ్ ప్రెసు ప్రతినిధి యీఉదయము సంభాషింపగా పండిత సెహ్రూలు సెహ్రూగా రిట్లు నుడిచిరి:

గాంధీగారు గావించినక్రిందటి ప్రకటనముపై జెప్పనలసినదేమైనగలదాయని యడుగగా పండిత సెహ్రూగార్చిట్లు చెప్పిరి: "సి.ఆచ్. దాగు గాయు, నేనును సంతకములు జేసి ప్ర

చురించినదానిలో దెప్పినదానికన్న యెక్కువజెప్పనలసినదేమి యునులేదు. కాని గాంధీమహాత్ముడు చెప్పిననుటనే నమ్మియుండువారల క యనపై యెంతగౌరవము గలదో నాకును అంత యే గలదనిమాత్రము జెప్పగోరెను. కొన్ని విషయములలో ఆ యనతో నేకభవింపకుండుట, ఆయన అభిప్రాయములను బాగ్రత్తగ పరిశీలించక కాదు. ముందేదోభావము గల్గి ద్వేషము చే అట్లుచేసితి ననుకంక రాకుండుటకై బాగుగ పరిశీలించితినిని చెప్పుచున్నాను. ఆయనతో సంభాషించినపుడు ఆయన అభిప్రాయములను స్వతంత్రముగ పూర్తిగ ఖండించితిని. నాఖండన మంతయును విని పరిశీలించి కాంతోదార్థములతో ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. నామనస్సు తిరుగకపోవుట నాదురదృష్టమేగాని ఆ యన తప్పేవి యునులేదు. నానిశ్చయము మారనలసినరకు నాచే తనైనుతివరకు నేను నమ్మనకార్య విధానమునే యనుసరించుట ధర్మమని నమ్మెదను.

ప్రతినిధి:—మీ స్వరాజ్యపక్షమువారు కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక స్థానములనుండి లేచిపోవలెనని మీపక్షము వారికి సలహా నిచ్చెదరా?

పండిత సెహ్రూలు:—నేనట్లుజేసినయెడల నాధర్మమును నేను నెఱవేర్చినవాడక గాను. కార్యనిర్వాహక స్థానములలోనున్నవారు వారివారి నియోజకవర్గములచే యెన్న నబడిరి. ఈవర్గముల విశ్వాసము వారియందున్నంతకాలము వారల ఆస్థానముల పీఠములయనో, ఇదివరకున్న అధికారమును కాంగ్రెసు నిర్వాహమునందే గణియుండరాదో నాకు దెలియుట లేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారే కార్యనిర్వాహకులుగ నుండిన బెంగాలుజాడుడ. బెంగాలులో ప్రజాభిప్రాయము స్వరాజ్యపక్షమువారి కనుకూలముగనున్నది. గాంధీమహాత్ముని వాదముప్రకారమే ఆరాష్ట్రములో మహమ్మదను వారు కాంగ్రెసు నిర్వాహములపై అధికారము గల్గియుండ వలెను. అట్లుగాక స్వరాజ్యపక్షమువారు ఆల్పసంఖ్యాకులుగ నున్ననువారే విడిచిపెనలయునో, కాంగ్రెసువాదులు తద్విధానమును తమపక్షమునకు మార్చుకొన నలకాకమున్నపుడు కాంగ్రెసుసభలలో వారి అభిప్రాయములను సర్వసమ్మతము జేయునవకాశము నేఱిపొట్టుకొనవలయునో దోచుచున్నది. ఈపని బైబనుండి ప్రతినిధులవలె నేల జేయవలెనో దోచుచున్నది స్వరాజ్యపక్షమువారు యేపని వైనను జేయసిద్ధముగ నున్నపుడు పిలువనూర్చుమన్నచిద్దారా సక్రమపద్ధతుల వినియోగించెదరు. ఈ సూత్రముమీదనే శాసనసభా ప్రవేశ ధర్మమార్గదర్శకముండెను రెండుభిన్నాభిప్రాయములు గలపక్షములు సాగించు ప్రభుత్వసామ్యము యెన్నికలవలన నేర్పడు కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవిధానము నకు వర్తింపజాలదు. కాబట్టెనుపద్ధతిని ప్రవేశపెట్టి మహాత్ముని కోరిక యైనయెడల కాంగ్రెసు నిర్వాహమును మార్చింపవలసి యుండును. అట్లు జేసినయెడల కాంగ్రెసు ఒకనానవుని ప్రతిభయే యగుననిచెప్పిన నైచెదరాగాక. అట్టివిజయగతుండ జేయుటకే ఆయన ప్రయత్నించుచుండెను. మహాత్మునితో సంభాషించునపుడు నోరెత్తి పెట్టిగ మాట్లాడి బొక్కెనుపును ఆయన అభిప్రాయములు మార్చగలనవారు యిప్పుడు స్వరాజ్యపక్షమునందే గలరన్నవిషయ మందరకును దెలిసివే. మారులేకున్న యెడల కాంగ్రెసునిర్వాహములందు మహాత్ముని యనునటు ఆ యన మాటను వేదవాక్యముగ నమ్మువారలుమాత్ర ముందురు. అందువలన గల్గినభేదములగూర్చి నేకత్వముగ జెప్పనక్కరలేదు.

పండిత సెహ్రూలు:—బహిష్కారమునందును, అహింసయందును సత్యమునందును నమ్మము లేనివారు కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక స్థానములనుండి రాజీనామా నీయవలెనని గాంధీగారు యిచ్చిన సలహానుగూర్చి మాప్రతినిధియగుమరు అడు సత్యముననుకూలముగ యిచ్చ మేమని యడుగగా పండిత సెహ్రూలు ఇట్లు జెప్పెను: "బ్రిటియను మైలేము నాటినుండియు సత్యముని ర్యచియముగనుండెను. దానినిగూర్చిమహాత్ముని కొక భావము గలదు, నాకు నా భావముగలదు. ఆయన భావమేమో సరిగాజెప్పుట నాకు సాధ్యముగాదు నాని నూటలలోగాని చేరలలోగాని తిరుప్పుము ప్రయత్నింప సాగ్యముగాని ఒక విధమైన మనోవైధిగావచ్చును. ఈసర్వధర్మ మనుమాటను స్వరాజ్యపక్షమువా

రి విషయమున ప్రత్యేకముగ ప్రయోగించిరని నేనుతలంపను. సాధారణముగా కాంగ్రెసు ప్రాంతములన్నిటిలోను సత్యము తగ్గినది ఆయనకు నమ్మకము గల్గెను. మహాత్ముడు ఆయనతో అన్నివిషయములలో నేకభవింపవారికి మనోవైధిగాక అబద్ధ మాడుట యనునదొకటున్నదని తెలుపవలెను ఇకను స్వరాజ్య పక్షమువారిని నారిశిరి నారిచరి నవలె చేయవచ్చును.

ప్రతినిధి:—సభ్యులను ధేవములు జరించెనో తెలుపగలరా? అందులక కాంగ్రెసునందు సభిగల్గెనని మీరు భావింపరా?

పండిత సెహ్రూలు:—కాంగ్రెసు కొన్ని థిని నందిటి సభిగలుగ నక్కరలేదనినేను మహాత్మునితో నేకభవింప చెదను. కొన్నివిషయములలో ఆయనతో నేకభవింపకన్నను, అన్ని రంగతులను కట్ట కొనినప్పుడు కాయకడుగల ప్రజ్ఞను మాత్రము నేను కొనియోడెదను. దీనియందు నాకు నమ్మకముగలదు ఆ యన ఆప్రజ్ఞను చూస్తాముగ మరయోగించుకొనెద రని నా నమ్మకము.

ప్రతినిధి:—కాంగ్రెసు సభ్యుల ధేవముల నిట్లంగీకరించుటవలన దేశములోను ప్రభుత్వమువారికిని యెట్టి భావపేష్టుడుని మీరు లభించెద?

ప్రభుత్వమువారికి సంతోషముగనుండవచ్చునుగాని అని కొంతకాలమేయుంటునని పండిత సెహ్రూ ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు మై ముక్తుతోమండి వారి ధర్మమును నెఱవేర్చునెడల వారినియోజకవర్గముల విశ్వాసమును నిల్పుకొనియెదరు. అన్నిటికన్న అదియే ముఖ్యముగ కావలసినది. మహాత్ముడెట్లుచేసెను వారికి నైతికములను నీయవలెనని తలంచునని నాకు నమ్మకము గలదు అట్టివి చేసగలనను లేకున్నను మేము స్వరాజ్యపక్షమువారము మాకాళ్లపై మేము నిలుచు నిశ్చయించుకొంటిమి. ఏమైనను ప్రభుత్వమువారిలోను స్వరాజ్యపక్షమువారిలోను ప్రజలు స్వరాజ్యపక్షమువారి మేడలనే హృదయపూర్వకముగ సానుభూతి గల్గియుండురు. భారత ప్రభుత్వమును నడుపుటకు బాగులైనవారు తెలివితక్కువ వారుగారియు, వారు తెలివితగలవారయియు మహాత్ము డనుచున్నాడు. నే నామాట నమ్మెదను కారణముమేలే ప్రభుత్వమువారు, మేము తెలపెట్టిర శాసనోల్లంఘన మన్నభయ పడునెడల స్వరాజ్యపక్షమును ముందు తృప్తిపరచవలెను.

(అ. ప్రె.)

పంచవిధబహిష్కారము నామోదింపవలెను

ఆత్మహరి గోవిందాచార్యులుగారి బిల్లు వ్రాయుచున్నాడు.

తీర్మానము

"పంచవిధ బహిష్కారము"ములం దీనభవారు తమ గాంధీవిశ్వాసమును ప్రతిక్షింపింపు రాబోవు, అఖిలభారత జాతీయోపసంఘసభలో, పంచవిధబహిష్కార సూత్రానుసారముగ కార్యవిధానముకే, అసభ్యులను నిసంగింపవలసినదని, అంగ్రరాష్ట్రీయసంఘసభాప్రతినిధు లగు, అఖిలభారతీయోపసంఘసభ్యులందఱును కోరుచున్నారు."

ఈ ప్రతిర్వాసమును, రాబోవు రాష్ట్రీయసంఘసభలో నే నుపపాదించ దలచినాను.

స్టేటుకౌన్సిలు సమావేశము

ఉక్కురక్షణ బిల్లు ఆసెంబ్లీ నుండి రాలేదని

ఆ పి వే యు బ డు ట

సీమా, జూన్ 5:— సీమా స్టేటుకౌన్సిలు సమావేశము ఉక్కురక్షణబిల్లును ప్రకటించుటకు నిర్ణయింపబడెనుగాని క్రిందటిసారిండ్లకు ఆసెంబ్లీలో సవరణకు వచ్చు చూకితకపోవుటచే రి బిల్లుకర్త కాకపోయెను. సభ్యుల కిటుల పనియేమియులేకుండు సమావేశమైనపుడు యింగ్లండుగలందఱ సభను ఆపివేసి ముందెప్పుడు సమావేశమగునో తెలివారి ప్రకటించవచ్చుననియు, సర్. మహమ్మదు సుఫీగారు జెప్పిరి. ఆసెంబ్లీ సభరణలైనదిదప బిల్లు కానిలక్షణించినతోజాన చర్చింపవచ్చునని డాక్టరు ద్వారక నాథమిత్తరుగారు నూచించిరి. సర్ డేలకసాద సర్వాధికారి గారందుల కంగీకరింపక బిల్లు చాల ముఖ్యమైన దగుటచేతను రక్షణ బిల్లునిర్ణయించుట చేతను బిల్లును ఆసెంబ్లీ అంగీకరించుట చచ్చుచుట కనకాక మోజుకలెనని జెప్పిరి, అతడు కర్మకుడుసభను ఆపివేసెను. ముందెప్పుడు సమావేశమగునది యు దెలియలేదు

(అ. ప్రె.)

బ్రిటిషు ఆఫీసరుల సాక్ష్యము

[illegible]

డాక్టర్లను, బాను లి:— కార్మనిర్యామాక సంఘము
భవ్యము గౌరవనీయులగు భూషేంద్రనాథ బానుగారు ఆస్పత్రి
ప్రయోగముచే రక్త కలకత్తాకు పంపిననుడుదురు. (అ. ప్రే)

నాచిన్న పినములో దేవేంద్రసభ యని యొకకంపెని
వచ్చినది. ఆకాలములో నాటకప్రారంభమందు విదూషక
సూత్రధారుడు వచ్చువాడు. వాడు అనభ్యక్షుగనూడ సంభా
షించెడివాడు. తర్వాత పెద్దగజాననవిగ్రహము దెచ్చి వినాయ
కప్రార్థన మొదలుపెట్టువారు. దానితర్వాత సరస్వతీప్రార్థన
సృష్ట్య మొదలయినవి జరిగెడివి. ఇప్పుడు డవియన్ని పోయినవి.
కాలక్రమమున నానియంతటివియో మార్పుల వచ్చుచున్నవి.
పండితుల నెవని అడిగినారు? ఇప్పుడు చేయు నృత్యారు లే
అభినయదర్శణములో నున్నవి? అప్పుడు వేలకొలది జనము
వచ్చినారు. ఇప్పుడు వచ్చుచున్నారు. అందఱు ఆనందించు
చున్నారు. కాని మొత్తముగాద కొన్నిప్రధానరూత్రముల
నిర్ణయముకొనుట కుంచుది. ఈనాడు నిర్ణయము జరుగని పోలే

దెబ్బారి వైశ్వవిద్యార్థుల వసతిగృహములు:- దెబ్బారి వైశ్వవిద్యార్థుల వసతిగృహములు ఈ నెల 9 వ తేదీ తెరవబడును. వైశ్వవిద్యార్థులకు ఉచితముగ భోజనాదిసౌకర్యము లివ్వబడును. ఈవసతి గృహములందు చేరదలచుకొనిన వైశ్వవిద్యార్థులు త్వరలో దరఖాస్తులు పంపుకోవలెను మొట్టొక్కజైవముపని మెకానికు పనినేర్పు క్లాసులు మాడజరుపబడును. ఈ క్లాసులయందు చేరదలచుకొనిన వైశ్వవిద్యార్థుల త్వరలో దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయునని దెబ్బారి ఆర్కైవైశ్వ మహాసభ కార్యదర్శి వి. శ్రీనివాస శెట్టిగారు ఓ. ఎ. బి. యల్ ప్రకటించుచున్నారు.

రంగును, జూను 4:— 'వారణ్ణి' క్రితాత్మవస్థాపన
అగు మాంసదీప వాక్య వేరమాన పురిగొల్పిన వానికై రంగును
జల్తా మేజన్మీయ గాదు హృదయ కుటు మేనిరి. (అ. (మ)

అమృతాంజనము

సుందరి లైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0 8-0 వి. పి. 0-13-0

ఒక డబ్బీలైలము విడుదల కాచిన ముఖమున ఏర్పడు మొటిమలు మచ్చలుమానును. ముఖము కాంతిబారి, నున్న గా అద్దమునలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వముకలిగి నాజూకు శేరును.

ఈ లైలము వంచినవానిన గలిగి మిగడవలె నుండును.

గజికి లైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-4-0

గజ్జీ, చీడ శరీరములకు వ్యాపించి ముఖముగ చిన్న పిల్లలకు విశేష భాధను గలిగించుచున్నది. ఈ లైలమును నాలుగు పూటలు రాచిన గజ్జీ, చీడ, చిలుము, జిల మొదలగునవి నశించును. తప్పక పనిచేయును వెలకన్న పోవట్లబ్బు లభింపగును గాన ఇతరమందులతో కలిపి తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-2 0 డబ్బీ 1 కి 1-4-0

ఈదంతచూరముతో పండ్లతో ముటుకలన చిగుర్లు గట్టిపడున. చిగుర్లునుండి రక్తము కాకుండును. నోటగర్భంధములేక యుండి ను. పండ్లముత్యములలె శైలగా నుండును. సర్విసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెట్టిపిడి మదరాసు.

నమ్మకమునకు ప్రసిద్ధి చెందినది

చేతిప్రతిడలు, లేక నాగవత్తులు

వీటిని పాతికాపరక అంగుళము మొదలు ముప్పాతిక అంగుళము వెడల్పువరకును, 6—14 సవరముల వరకును యే మోస్తరులో కావలసినను చేయవచ్చును. చేదారం సహా మజారి ర్పు. 25—35 వరకు గలదు. మోస్తరు, పనితరము వీటిని అనుసరించి సవరములు, మజారి నిర్ణయించ బడును. సవరము బంగారుకు పూచీ యివ్వబడును.

172 పుటల మా అందమైన క్యాటలాగు ధర ర్పు. 1-0-0.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నవలక్ష్మణం, 22 చెనాబజారులో మద్రాసు.

చేముడు కు

అమృతాంజనమునందు చేముడుచేవిలో పాటు చేముడుకాకుటగానగు సగరనిచోమిసాముత్రిధి గలముత్తేదనునిష్ఠాంపుష్టముల నామావాసినంసబడును. బుడ్డికి రూ. 4-0-0 వి. పి. పుట్టులునెరు డాక్టర్ రత్నంబ్రదర్శు మారుబాదు, కృష్ణా జిల్లా

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

శ్రీరామవిజయం-నాటకము	0 8 0	శారదాంబ-స్త్రీధర్మబోధిని నాటకము	0 4 0
తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా! సత్యనారాయణశాస్త్రి విరచితము)	2 4 0
హిందీబాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీ నేర్చుకొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	0 6 0
హిందీ మొదటివాచకము డిటో	0 6 0
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1—0—0 సంగీత శమంతకమణి	వెల 0—8—0
సత్యవత్యుపాఖ్యానము-పద్య కావ్యము. కవిత్యము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూటగట్టుచున్నది. కల్పనలు మొదలు ఈ గ్రంథమును. జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్యమేని పదల మడి జనింపదు.	1 0 0
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	1 8 0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	0 4 0
శబ్దకాముది (నిఘంటువు జేబులోనిముద్రనది)	1 4 0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజిజ్ఞాసా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	0 8 0
తత్సమచంద్రిక	వెల 1—0—0 సటికా ఆంధ్రశబ్దచింతామణి

0—12—0

కొలదివ్రతులు మాత్రమేయున్నవి, త్వరపడుడు ?

మహర్షిదేవేంద్ర నాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త: మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు } ధర రూ 2 8 0
 నిండుకాల్గికోబైండు ఫెదర్ వైటుకాగితములు } పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.
 తపాలపెట్టె నెం 212, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6, 7 తంబు శెట్టిపిడి మదరాసు.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.

Elphinstone Road, Bombay.

జాండు పర్యాటికల్ వర్కుసు

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటిరకం చంద్రప్రభా మాత్రలు

ఇవి కలబాల్తు లోహాభిసృతములు, చూర్ణకోధనము, మొదలగువాటిని జీర్ణి కాస్త్రోక్తముగా నియోగ చేయబడినది. చూరముతో కలిసిపోవు కుళ్లము, మూత్రముందు తీసి (phosphate), తెలుపు మొదలగు నోరోగముల, నడుమనోప్పి, వారోగము, జ్వరము, బలహీనత యితర స్త్రీసంబంధమైన అంటువ్యాధులు మొదలగునవి తత్పక మదగును.

ఒక కులము ఔషధముల బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1/5/0
 2 బుడ్డలకు ఒక సారి అర్ధరూప పంపిన ప్యాకెటుగు బుడ్డి 4 కులము యికాము.

చూరేవదముల క్యాటలాగ్. యివానిగా కొనుగోలు.

Sole Agents
 H. Damodar & Co.,
 43 China Bazaar Road,
 Madras.

చేల రా మాత్రము

డబ్బీ 1-కి 12 ప్యాకెటులు వెల రూ 0 4-0.
 అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు బొంబాయి.